

Sosiaalisen median ja pikaviestisovellusten käyttö huumausainerikoksissa

Roni Tuomisto & Niko Vuori

5/2024

TIIVISTELMÄ

Roni Tuomisto ja Niko Vuori: Sosiaalisen median ja pikaviestisovellusten käyttö huumausainerikoksissa

Opinnäytetyön muoto: tutkimuksellinen

Julkisuusaste: Julkinen

Ohjaaja: Päivi Salminen & Lauri Tammiaho

Tutkinto: Poliisi (AMK)

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on käsitellä ajankohtaista sosiaalisen median ja pikaviestisovellusten käyttöä huumausainerikoksissa. Tutkimusmenetelmä on laadullinen. Tavoitteena on selvittää mitkä sosiaalisen median palvelut ja pikaviestisovellukset ovat esillä huumausainerikoksissa ja miksi. Lisäksi työn tavoitteena on selvittää aiheen laajuutta ja vaikutuksia.

Tietoperustana tälle työlle on käytetty aiheeseen liittyvää kirjallisuutta, artikkeleita ja oikeudellisia lähteitä. Työ sisältää neljä tutkimuskysymystä, jotka liittyvät huumausainerikoksissa esiintyvien sovellusten, alustojen ja palveluiden käytön syiden selvittämiseen. Muut tutkimuskysymykset liittyvät sovelluksissa esiintyvän kaupan laajuuteen ja vaikutuksiin. Aihetta on tutkittu aikaisemmin kirjallisuuskatsauksen, määrällisen ja laadullisen tutkimuksen muodossa. Alustat, palvelut ja sovellukset kuitenkin kehittyvät jatkuvasti ja tietyt sovelluksen nousevat pinnalle tutkittavissa rikoksissa enemmän kuin ennen.

Laadullinen tutkimus on toteutettu haastattelemalla kolmea poliisia Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen rikostutkinnan eri yksiköistä. Haastateltavien vastaukset tukevat kirjallisista lähteistä hankittua tietoa ja antavat ajankohtaista informaatiota aiheesta. Keskeisimpiä tuloksia tälle opinnäytetyölle olivat, että monia sovelluksia voidaan käyttää huumausaineiden hankintaan, mutta Telegram on pikaviestisovelluksista kaikkein suosituin ja sen kasvaminen on huomattu esitutkinnassa olleissa huumausainerikoksissa. Tulosten mukaan syitä Telegramin nousulle ovat esimerkiksi sovelluksen helppokäyttöisyys, trendikkyys ja anonyymiteetin takaavat suojausominaisuudet.

Sivumäärä: 41

Tarkastuskuukausi ja vuosi: Toukokuu 2024

Avainsanat: Huumausaineet, huumeet, huumausaineiden käyttö, huumausaineiden vaikutukset, huumausainerikokset, sosiaalinen media, pikaviestisovellukset, Telegram

ABSTRACT

Roni Tuomisto & Niko Vuori: The use of social media and instant messaging applications in drug offences.

Type of thesis: Research-based thesis

Publicity: Public

Supervisor: Päivi Salminen & Lauri Tammiaho

Degree: Bachelor of police services

The purpose of this Thesis is to deal with the current use of social media and instant messaging applications in drug offences. The research method is qualitative. The goal is to determine which social media services and instant messaging applications are involved in drug crimes and why. In addition, the work aims to find out the scope and effects of the topic.

Literature, articles and legal sources related to the subject have been used as the database for this work. The work contains four research questions related to finding out the reasons for using applications, platforms, and services for drug crimes. Other research questions are related to the extent and effects of trade in applications. The topic has been studied before in the form of a literature review and quantitative and qualitative research. However, platforms, services, and applications are constantly developing, and specific applications have surfaced in more investigated crimes than before.

Qualitative research has been carried out by interviewing three police officers from different criminal investigation units of the Itä-Uusimaa Police Department. The answers of the interviewees support the information obtained from written sources and provide up-to-date information on the subject. The most important results for this Thesis were that many applications can be used to purchase narcotics, but Telegram is the most popular of the instant messaging applications, and its growth has been noticed in narcotics crimes under investigation. According to the results, the reasons for Telegram's rise are, for example, the application's ease of use, trendiness and security features that guarantee anonymity.

Pages: 41

Month and year of review: May 2024

Keywords: Narcotics, drugs, use of narcotics, effects of narcotics, drug offenses, social media, instant messaging applications, Telegram.

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	3
1.1 Aiheen valinta ja aikaisemmat tutkimukset.....	3
1.2 Tutkimuksen tavoitteet ja kysymykset.....	4
2 KESKEINEN LAINSÄÄDÄNTÖ.....	5
2.1 Huumausaineen määritelmä	6
2.2 Rikoslaki.....	8
2.2.1 Huumausainerikos	8
2.2.2 Törkeä huumausainerikos	11
2.2.3 Huumausaineen käyttörikos	13
3 YLEISIMMÄT HUUMAUSAINEET	14
4 SOSIAALINEN MEDIA JA PIKAVIESTISOVELLUKSET	19
4.1 Tor-verkko	21
4.2 Huumausaineiden saatavuus	22
4.3 Huumeasenteet.....	23
5 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	24
5.1 Menetelmä.....	25
5.2 Suunnitelma ja toteutus.....	26
6 HAASTATTELUJEN TULOKSET	27
6.1 Huumausaineiden myynti	27
6.2 Suositut kanavat.....	28
6.3 Telegramin nousu.....	28
6.4 Vaikutus yhteiskuntaan	28
7 JOHTOPÄÄTÖKSET	29
8 POHDINTA	31
8.1 Tutkimuksen eettisyys.....	31
8.2 Tutkimuksen luotettavuus.....	32
8.3 Itsearviointi	34
8.4 Jatkotutkimuksen mahdollisuus.....	35

1 JOHDANTO

Sosiaalinen media ja pikaviestisovellukset ovat tuoneet mahdollisuuksia kommunikaatioon ihmisten, palveluiden ja koneiden välillä. Uusien mahdollisuuksien myötä myös rikollisuus on siirtynyt verkkoon ja monet perinteiset rikollisuuden muodot ovat löytäneet vastineensa internetistä (Kivi-vuori ym. 2018, 402). Huumausainerikollisuuden osalta tämä tarkoittaa sitä, että mahdollisuudet myyjän ja ostajan välisen kommunikaatioon ovat muuttuneet. Muutama vuosi sitten huumeiden ostajan piti osata ladata ja käyttää Tor-selainta löytääkseen kauppapaikan ja sopiaukseen kaupat. Nyt sovellukset ovat helposti löydettävissä ja ladattavissa. (Rummukainen, A. 2023.) Täten sosiaalinen media ja pikaviestisovellukset liittyvät vahvasti huumausainerikoksiin. Sovellusten, palveluiden ja alustojen kirjo on kuitenkin suuri ja jatkuvasti kehittyvä. Tässä opinnäytetyössä selvitetään, miksi tietyt sovellukset ovat suosittuja juuri nyt ja kuinka laajasta ilmiöstä on kyse Suomessa.

1.1 Aiheen valinta ja aikaisemmat tutkimukset

Tässä laadullisessa opinnäytetyössä tutkitaan sosiaalisen median ja pikaviestisovellusten käyttöä huumausainerikoksissa. Opinnäytetyön aihe on valikoitunut sen tekijöiden kiinnostuksesta aihetta kohtaan. Opinnäytetyön teoriaosuus luo pohjan työn tutkimukselle ja on rajattu käsittelemään kirjallisuuskatsauksena kolmea keskeistä aihepiiriä, jotka ovat keskeinen huumausaineisiin liittyvä lainsäädäntö, yleisimmät huumausaineet ja sosiaalinen media sekä pikaviestisovellukset. Aiheen valintaan vaikuttivat myös olennaisesti aikaisemmat tutkimukset aiheeseen liittyen.

Otso Ikävalkon opinnäytetyössä ”Mistä huumeita? Kirjallisuuskatsaus huumausainekaupasta verkossa” (6/2021) on tehty kuvaileva kirjallisuuskatsaus verkossa tapahtuvasta huumausainerikollisuudesta. Työn keskeisimpiä tuloksia ovat, että huumausainerikollisuus verkossa tapahtuu Tor-verkossa ja sen kauppapaikoissa. Työssä avataan hieman, että kaupantekoa tehdään salatuissa pikaviestisovelluksissa tai yleisillä sosiaalisen median alustoilla. Suosittu salattu pikaviestisovellus on katsauksen mukaan Wickr. Erään työssä olevan tutkimuksen mukaan yli 70 % käytti Tor-verkossa olevaa Sipulikanavaa ostotapahtuman alkuun, josta siirryttiin salattuun pikaviestisovellukseen, kuten Wickr. (Ikävalko 2020, 55.)

Junkkari ja Karppinen ovat puolestaan tehneet kvalitatiivisen tutkimuksen aiheesta ”Huumausaineet ja Tor-verkko” (12/2020). Työn tarkoituksena oli nimensä mukaisesti selvittää Tor-verkon käyttöä huumausainerikollisuudessa. Ostotapahtumaa luonnehditaan samanlaiseksi, kuin Ikävalkon

työssä eli Tor-verkosta siirrytään keskustelemaan esimerkiksi Wickr-sovellukseen. Työn keskeisimpiä tutkimustuloksia ovat muun muassa, että Tor-verkon osuus kaupasta kasvaa koko ajan (Junkkari & Karppinen 2020, 52).

Niklas Rinteen kvantitatiivisessa opinnäytetyössä ”Toisen asteen opiskelijoiden huumeiden käyttö ja huumeasenteet Kangasalla” (5/2023) toivottiin lisätutkimusta laadullisesti erityisesti sosiaalisen median roolista huumausainerikoksissa. Rinteen työn tutkimustuloksia olivat muun muassa, että toisen asteen opiskelijat olivat suurelta osin altistuneet huumausaineille siten, että olivat nähneet jonkun niitä käyttävän tai vähintään tiesivät mistä aineita voisi saada. Snapchat oli tulosten mukaan suosituin väline ammattikoululaisten keskuudessa huumekauppojen tekemiseen. (Rinne 2023, 26.)

Tiivistettynä aikaisempien tutkimusten mukaan Tor-verkko ja Wikcr ovat olleet esillä paljolti huumausainerikoksissa. Rinteen työssä Snapchat oli suosituin somekanava kyselytutkimusten mukaan. Lyhyessäkin ajassa eri alustat ja palvelut nostavat kuitenkin käyttäjämääriään huimasti, kun toisissa ne puolestaan laskevat. Tämä johtunee osittain siitä, että Tor-verkon huumefoorumeita, kuten sipulimarket ja torilauta, on suljettu. (Hämäläinen 2021.) Siispä tarvitaan ajankohtaista tietoa sovelluksista, alustoista ja palveluista, joita käytetään huumausainerikoksissa.

1.2 Tutkimuksen tavoitteet ja kysymykset

Opinnäytetyön tarkoitus on tuoda esille syvällisempää tietoa aiheesta haastattelujen avulla. Työssä perehdytään sovelluksiin ja palveluihin syvällisemmin, jotta tietoisuutta niiden tuomista mahdollisuuksista huumausainerikoksiin saataisiin lisättyä. Tutkimuskysymyksillä selvitetään ensisijaisesti mitä sovelluksia tai alustoja käytetään ja miksi. Tämän lisäksi kysymyksillä haetaan myös vastauksia ilmiön muutoksiin, vaikutukseen ja laajuuteen. Tutkimus sekä aihe ovat rajattu koskemaan Suomessa tapahtuvaa huumausainerikollisuutta tällä hetkellä.

Opinnäytetyön tutkimuskysymykset ovat:

- 1. Miten sosiaalista mediaa ja muita pikaviestisovelluksia käytetään huumausainerikoksissa?*
- 2. Mitkä sosiaalisen median palvelut ja pikaviestisovellukset ovat esillä huumausainekaupassa ja miksi?*
- 3. Miten sosiaalisen median ja pikaviestisovellusten suosion kasvaminen on vaikuttanut huumausainerikollisuuteen ja kuinka laajaa se on?*

4. Kannustaako tietynlainen sosiaalisen median käyttäytyminen toimimaan huumausaineiden kanssa?

Tutkimuskysymysten pohjalta on luotu haastatteluita varten kysymysrunko (Liite 1), jossa haetaan tutkimuskysymyksiin tarkemmin vastauksia. Haastattelututkimus on tarpeellinen, sillä haastattelulla saadaan syvällistä tietoa erityisesti tämänhetkisestä sosiaalisen median ja pikaviestisovellusten esiintyvyydestä huumausainerikoksissa sekä siitä, miten niitä käytetään ja miksi. Opinnäytetyö lisää parhaimmillaan kokonaiskuvaa tämänhetkisestä tilanteesta, jolloin se täydentää myös aikaisempia tutkimuksia.

2 KESKEINEN LAINSÄÄDÄNTÖ

Huumausaineita säädellään lailla siksi, että ne ovat terveydelle haitallisia. Suojeltava oikeushyvä on henki ja terveys. Monet huumausaineet ovat koukuttavia, terveydelle haitallisia, käyttäjän aggressiivisuutta lisääviä ja väärin käytettynä hengenvaarallisia käyttäjälleen (Tolvanen & Kallio 2023, 1006).

Huumausaineiden listausta ja valvontaa varten on solmittu kansainvälisiä sopimuksia. Merkittäviä kansainvälisiä sopimuksia ovat vuonna 1961 YK:n huumausaineyleissopimus (SopS 43/1965), YK:n psykotrooppisia aineita koskeva yleissopimus vuodelta 1971 (SopS 60/1976) ja Wienin huumausaineyleissopimus vuodelta 1988 (SopS 42/1994), tarkemmin Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimus huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laitonta kauppaa vastaan. (Siro 2017, 11–14.) Sopimukset ovat luoneet tärkeän pohjan nykyiselle kansainväliselle huumausainepolitiikalle sekä ohjaavat ja velvoittavat huumausaineita koskevaa sääntelyä myös Suomessa. Yksi keskeisistä Suomea velvoittavista säädöksistä on niin sanottu EU:n huumausainepuitepäätös (2004/757/YOS), joka sisältää vähimmäissäännöt laittoman huumausainekaupan rikostunnusmerkistöistä ja seuraamuksista. (Tolvanen & Kallio 2023, 1007.)

Yleissopimusten suhde kansalliseen lainsäädäntöön perustuu siihen periaatteeseen, että sopimusten jäsenvaltiot implementoivat yleissopimusten mukaiset vaatimukset omassa lainsäädännössään. Näin ollen, kun Suomi päivittää huumausainepolitiikkaansa, tehdään se tavalla, joka on sopusoinnussa kansainvälisten sitoumusten kanssa. Esimerkiksi Huumausainepuitepäätöksen velvoitteet pantiin täytäntöön, kun Suomessa rikoslain 50 lukuun tehtiin muutoksia vuonna 2007 (928/2006, HE 53/2006/ vp). (Siro 2017, 17). Vetovastuu huumausainepolitiikan koordinoinnista Suomessa kuuluu Sosiaali- ja terveysministeriölle, kuten Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen verkkosivuilla mainitaan (THL 2023).

2.1 Huumausaineen määritelmä

Huumausaineen määritelmä ei ole yksiselitteinen. Yleispätevää tai tyhjentävää käsitettä voi olla vaikea määrittää kattamaan jokaista näkökulmaa, josta huumausaineita tarkastellaan. Hyvä pääsääntö kuitenkin on, että kun sovelletaan lakia, huumausaineena pidetään niitä aineita, jotka on sellaisiksi lailla säädetty asianmukaisessa menettelyssä. (Siro 2017, 33.) Huumausaineen määritelmä tulee ilmi huumausainelain (373/2008) 3 § 1 momentin kohdan viisi alakohdista a-e.

Alakohtien a ja b mukaan huumausaineita ovat aineet, jotka kuuluvat huumausaineyleissopimusten listoihin. Listoihin kuuluvat yleisimmät huumausaineen kuten kokaiini, heroïini, kannabis, MDMA (ekstaasi), LSD, amfetamiinit, metamfetamiinit, morfiini ja bentsodiatsepiinit. Yleissopimusten listat I-IV ovat määritelty niihin kuuluvien aineiden väärinkäyttöpotentiaalin, terveydelle aiheutuvan vaaran ja lääkinnällisen käytön perusteella. Tämä ilmenee vuoden 1961 huumausaineyleissopimuksesta (23/1961).

Alakohdassa c on kyse EU direktiivistä (EU) 2017/2103, jolla muutettiin neuvoston puitepäätöstä 2004/757/YOS uusien psykoaktiivisten aineiden osalta, ja kumottiin neuvoston puitepäätös 2005/387/YOS. Direktiivin mukaan kyseisellä direktiivillä vahvistetaan huumausaineen määritelmän olennaiset elementit sekä menettely ja kriteerit, joiden mukaan uusia psykoaktiivisia aineita sisällytetään määritelmään. Käytännössä vahvistaminen näkyi siten, että puitepäätökseen 2004/757/YOS lisättiin psykoaktiivisia aineita koskeva liite sekä muutamia päätöksessä olevia kohtia korvattiin ja muutettiin (Euroopan Unionin virallinen lehti 2017). Alakohdan kannalta tämä tarkoittaa sitä, että puitepäätöksen liitteessä olevat aineet ovat huumausaineita.

Alakohdan d mukaan huumausaineina pidetään myös Kat-kasvia, Psilosybe-sieniä, meskaliinia sisältäviä kaktuskasveja ja huumausainetarkoituksessa käytettäviä kasvijuuhoita, -rouhoita ja -valmisteita, jotka sisältävät dimetyylitryptamiinia. Alakohdasta erityisen muihin verrattuna tekee se, että kohdassa on erikseen mainittu ja lueteltu tietyt huumausaineina pidettävät aineet. Tietyissä uskonnoissa ja kulttuureissa voi olla näkemyseroja siitä, kuuluvatko jotkin psykoaktiiviset aineet huumausaineiksi luokiteltaviksi aineiksi vai eivät. Esimerkiksi Suomi on monien muiden maiden lisäksi määritellyt Kat-kasvin huumausaineeksi. (Päihdelinkki 2020.) Kasveissa esiintyvän huumaavan aineen pitoisuus voi kuitenkin vaihdella esimerkiksi kasvin osasta tai aineen määrästä johtuen.

Vähäinen pitoisuus ei kuitenkaan aina tarkoita, etteikö ainetta katsottaisi huumausaineeksi. Lähtökohta on, että aineet ovat huumausaineita, vaikka sisältäisivät vain pienen määrän huumaavaa ainetta. (Siro 2017, 52.)

Alakohdan e voi olla myös vaikeasti ymmärrettävä kohta. Kyse on kuitenkin siitä, että uusi aine voidaan katsoa huumausaineeksi jo sen määrittelyprosessin alkuvaiheissa. Tiedonvaihtoon uusien aineiden osalta on YK:n jäsenmaiden välillä kehitetty niin sanottu varhaisen vaiheen varoitusjärjestelmä, verkosto, jonka avulla tieto uusista huumaavista aineista kulkee. Tästä myös alakohdassa e on kyse. Alakohdan e mukaan huumausaineeksi voidaan katsoa aine, josta on lähtenyt tieto varhaisen vaiheen varoitusjärjestelmään. Tieto kulkee Europolin ja Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskukseen (EMCDDA), jossa katsotaan aiheuttaako uusi aine toimenpiteitä. Jos toimenpiteitä aiheutuu, tekevät osapuolet riksienhallintaraportin, jonka perusteella komissio voi tehdä neuvostolle aloitteen aineen määrittelemisestä huumausaineeksi (Siro 2017, 18). Lisäksi alakohdan e mukaan voidaan uusia aineita ottaa kansallisesti valvontaan. Tällöin Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus (Fimea) ja THL yhdessä muiden viranomaisten kanssa tekevät aineesta arvioinnin, jonka perusteella aineesta esitetään luokitteluehdotus Sosiaali- ja terveysministeriölle, joka voi viedä asian eteenpäin valtioneuvostolle. (Fimea 2024.)

Kuitenkin 3 § 2 momentin mukaan tarkemmat säännökset aineista, valmisteista ja kasveista, joita pidetään huumausaineena 1 momentin 5 kohdassa löytyy valtioneuvoston asetuksesta: valtioneuvoston asetus huumausaineina pidettävistä aineista, valmisteista ja kasveista (543/2008). Asetuksesta löytyy maininta myös edellä mainituista alakohdista ja niiden sisällöstä, joten sillä tavalla asetus täydentää huumausainelakia ja kansainvälisiä sopimuksia.

Rajaveto huumausaineiden ja kuluttajamarkkinoilta kiellettyjen psykoaktiivisten aineiden (KKP-aineet) välillä on kuitenkin tehtävä. KKP-aineet ovat terveydelle vaarallisia päihtymystarkoituksessa käytettäviä aineita, joita Suomen laki ei kuitenkaan tulkitse huumausaineiksi. KKP-aineet on lueteltu valtioneuvoston asetuksessa (1130/2014). Olennaista KKP-aineiden osalta on, että niiden käyttö ja hallussapito eivät ole rangaistavaksi säädetty, mutta aineiden luvaton myynti, maahan tuonti, valmistus, varastointi ja valmistus on. Kiellon rikkomiseen sovelletaan rikoslain 44 luvun 5 a § kuluttajamarkkinoilta kielletyn psykoaktiivisen aineen kiellon rikkomisesta. (Sosiaali- ja terveysministeriö, luettu 07.5.2024.)

2.2 Rikoslaki

Rikoslaki (39/1889) on tärkeä osa huumausainepolitiikan toteutuksessa ja säännökset löytyvät rikoslain (RL) 50 luvusta. Rangaistussäännösten taustalla vaikuttavat kansainväliset sopimukset. Kriminalisoinneilla pyritään pääsääntöisesti hillitsemään huumausaineiden kysyntää ja tarjontaa sekä kohentamaan yleistä turvallisuutta ja järjestystä. (Siro 2017, 2.) RL:n 50 luvussa rikoksiseksi on muun muassa säädetty huumausainerikos, törkeä huumausainerikos ja huumausaineen käyttörikos.

2.2.1 Huumausainerikos

Rikoslain 50 luvun 1 § säädetään perusmuotoisesta huumausainerikoksesta. Huumausainerikos on jaettu pykälässä viiteen kohtaan ja rangaistukseksi on säädetty sakkoa tai vankeutta kahdeksi vuodeksi. Lähtökohtana kuitenkin on, että huumausaineiden käsittely tapahtuu laittomasti, sillä joissain tapauksissa huumausaineita voidaan käsitellä laillisesti. Ensimmäisenä rangaistavaksi on **kohdassa yksi** säädetty huumausaineen valmistaminen ja viljely tai niiden yrittäminen. Huumausaineen valmistaminen voi olla esimerkiksi huumausainetta sisältävän aineen puhdistamista toiseksi aineeksi tai toisenlaiseen muotoon. Esimerkiksi nestemäisen amfetamiinin saostaminen jauhemaiseksi aineeksi on huumausaineen valmistamista (Siro 2017, 66). Lisäksi valmistamiseksi katsotaan huumaavaa ainetta sisältävien sienien poimimista ja käsittelyä, jos käyttötarkoituksena on huumausaineen käyttäminen. Saman lainkohdan mukaan kokapensaan, kat-kasvin ja Psilosybe-sienten viljely ja viljelyn yritys on rangaistavaa riippumatta niiden käyttötarkoituksesta. Huumausaineineen viljely voi olla huumausainekasvien ja sienien istuttamista. Viljely alkaa siementen istuttamisesta tai kasvien kylvämisestä. Viljelyä ei kuitenkaan ole vielä siementen hankkiminen, vaikka hankinnalla voi toisaalta olla yhteys viljelyn yritykseen, joka rinnastetaan täytettyyn tekoon (Siro 2017, 68). Vaikka valmistamisen yritys on rinnastettu täytettyyn tekoon, määräytyy yrityksen rangaistavuus RL 5:1–2:n mukaan eli mitä säädetään yrityksestä, yrityksestä luopumisesta ja tehokkaasta katumisesta. Yritys on rangaistava, jos täytäntöönpanotoimesta on aiheutunut konkreettinen vaara tunnusmerkistön suojaamalle oikeushyväille. Kelvottomasta yrityksestä on puolestaan kyse silloin, kun raaka-aineet tai välineet ovat tarkoitukseensa sopimattomia. Puhtaassa tekorikoksessa tehokas katuminen ei vaikuta tunnusmerkistön täyttymisen. Esimerkiksi, jos huumausainerikosta valmistellut hävittää valmistamisen jälkeen valmistukseen käyttämänsä raaka-aineet ja välineet, on teko kuitenkin jo täytetty. Lisäksi yritys on rangaistava, jos vaaran aiheutuminen on jäänyt pois satunnaisesta syystä. (Tolvanen & Kallio 2023, 1015.)

Kohdassa kaksi on säädetty rangaistavaksi myös oopiumunikon, hampun tai meskaliinia sisältävän katukasvin viljely tai viljelyn yritys, jos ainetta käytetään huumausaineena tai sen raaka-aineena taikka käytettäväksi huumausaineen valmistuksessa tai tuotannossa. Ainoastaan kohdassa kaksi lueteltujen aineiden ja kasvien osalta niiden käyttötarkoituksella on huumausainerikoksen tunnusmerkistön osalta merkitystä toisin kuin kohdassa yksi, jossa huumausainerikoksen tunnusmerkistö täyttyy käyttötarkoituksesta riippumatta. Syy kaksiportaiselle sääntelylle on joidenkin huumausaineiden hyödyllinen käyttö. Esimerkiksi hampusta voidaan valmistaa vaatteita ja sen lailliseen viljelyyn voi saada jopa maataloustukea (Siro 2017, 52, 68). Viljelyä ei kuitenkaan ole siementien hankkiminen. Toisaalta siementen hallussapidolla voi syyllistyä johonkin toiseen rikokseen. Kohdan kaksi huumausaineiden tuotanto voidaan rinnastaa tässä yhteydessä esimerkiksi tapaukseen, jossa tekijä aikoo erottaa hampukasveistaan kannabista. Menettely on rangaistavaa, vaikka kasvin viljely olisi muuhun kuin huumausaineena käytettävään tarkoitukseen. (Siro 2017, 68.) Viljelyn tarkoitus voidaan helposti osoittaa silloin, kun kasvista on jo valmistettu huumausainetta tai sitä on käytetty päihdyttävässä tarkoituksessa. Toisinaan huumausainerikoksista epäillyn voivat esittää väitteen, että kasvatettu oopiumiunikko tai hamppu ovat koristekäyttöön kasvatettuja. Moinen väite ei ole uskottava, jos kasvia kasvatetaan kylpyhuoneessa tai muussa vastaavassa paikassa. Viljelyn ja valmistaminen ovat tahallisia tekoja, koska kukaan ei voi uskottavasti väittää kasvattaneensa tietämättään huumausainetta. Kasvattaja voi väittää erehtyneensä kasvin laillisuudesta, mutta tällöin kyseessä olisi rangaistusvastuuseen vaikuttamaton kieltoerehdys (RL 4:2). Lähtökohta kuitenkin on, että jokainen tuntee lainsäädäntöä sen verran, jotta tietää, ettei hampua tai muuta laissa tarkoitettua ainetta voi kasvattaa tarkoituksella tai käyttää huumeena tai raaka-aineena huumausaineeseen. (Tolvanen & Kallio 2023, 1016.)

Kohdassa kolme käydään läpi huumausainerikoksen toinen tekomuoto eli huumausaineen salakuljetus, johon syyllistyy se, joka tuo tai yrittää tuoda maahan tai vie tai yrittää viedä maasta tai kuljettaa tai kuljetuttaa huumausainetta. Rangaistavuus on kattava, sillä yritys on täytetyn teon lailla rangaistavaa. (Tolvanen & Kallio 2023, 1016.) Huumausaineita tuodaan Suomeen yleensä ajoneuvoihin tai matkatavaroihin piilotettuna sekä postitse. Maastavienti Suomesta on puolestaan harvinaisempaa. Huumausaineen kuljetuttamiseksi lasketaan esimerkiksi huumausaine-erän kuljettajan palkkaaminen ja ohjeistaminen. Kuljetuttajaksi katsotaan siis se henkilö, joka antaa toimeksiannon. (Siro 2017, 71, 72 ja 75.) Jos huumausaine siirtyy maasta toiseen postitse, täyttyy tekomuoto silloin, kun lähetys on lähtenyt postitoimis-

tosta matkalle. Jos kyseessä on yksityinen kuljetusyritys, maahantuonnin yritys alkaa siitä hetkestä, jolloin kuljetusyritys lähettää tilauksen vastaanottajalle ja kuljetusliikkeen edustaja aloittaa maasta poistumisen. Lisäksi KKO 2021:80 tapauksessa katsottiin, että maahantuonti oli täyttynyt jo siinä vaiheessa, kun tekijä oli tilannut aineen internetistä. Näin ollen tapaus osoittaa, että tunnusmerkistön ”tuo maahan” voi täytyä jo hyvinkin aikaisessa vaiheessa. (Tolvanen & Kallio 2023, 1017.)

Kohdassa neljä on säädetty kolmanneksi rangaistavaksi tekotavaksi huumausaineen myyminen, luovuttaminen, levittäminen ja muu luovuttaminen. Yritys on myös rangaistavaa. Rangaistavaa on pelkkä myyntitarjouksen esittäminen, mikäli tekijällä tosiasiallisesti on huumausainetta tai mahdollisuus myydä sitä. Huumausainerikokseen syyllistyy myös kohdan mukaan välittämällä eli toimiessaan myyjän ja ostajan välikätenä esimerkiksi toimittamalla huumausaine-erän saamiseksi avaimen. KKO 2022:11 päätöksessä kysymys oli siitä, että syyllistyykö A välittämiseen, koska oli pitänyt Tor-verkossa Sipulikanava nimistä keskustelupalstaa auki, vaikka oli tiennyt siellä tehtävän huumausainekauppaa. Lisäksi A oli tehnyt sivustolle parannuksia sen toimivuuteen liittyen parantaen mahdollisuuksia käydä kauppaa. Korkein oikeus päätyi siihen tulokseen, että A:n teossa oli kyse huumausaineen välittämisestä. Silloin kyse voi olla avunannosta huumausainerikokseen. (Tolvanen & Kallio 2023, 1023.)

Kohdassa viisi on huumausainerikoksen neljäs tekomuoto eli hallussapito ja huumausaineen hankkimisen yrittäminen. Hallussapito voi olla aineen konkreettista fyysistä hallussapitämistä tai säilyttämistä kätkössä muiden ulottumattomissa. Näin ollen myös ruumiin sisäinen huumausaineen hallussapito esimerkiksi nielaistuna kondomin sisään täyttää tunnusmerkistön, vaikka tekijällä ei olisikaan heti pääsyä aineeseen (Siro 2017, 78). Hallussapito ei ole vain aineen fyysistä hallussapitoa, vaan tunnusmerkistön täyttymiseen riittää, jos tekijällä on mahdollisuus määrätä aineen siirtämisestä paikasta toiseen esimerkiksi, jos huumausaine on kätkeytynä maahan. Huumausaine-erän tosiasiallisella hallussapitoon oikeutetulla ei ole merkitystä, vaan samaan aikaan esimerkiksi kuriiri eli huumausaineen kuljettaja sekä huumausaine-erän tosiasiallinen haltija voivat molemmat syyllistyä huumausainerikokseen pitämällä hallussa huumausainetta. (Siro 2017, 79.) Postitse lähetetyn huumausaineen katsotaan puolestaan olevan vastaanottajan hallussa, kun lähetys on noudettu vastaanottajan toimesta. Toisaalta tilaus täyttää jo aiemmin mainitun huumausaineen hankkimisen yritykseen. Jos useampi henkilö hankkii yhteiskäyttöön huumausainetta, voidaan heidät kaikki katsoa huumausaineen hankkijoiksi ja tunnusmerkistö täyttyy kaikkien osalta. Myös toisen omistaman huumausaineen säilyttäminen on rangaistavaa. (Tolvanen & Kallio 2023, 1026.)

Jos kuitenkin huumausainetta saa haltuunsa jostakin syystä, tulisi toimia kuten huumausainelain 8 § säädetään eli huumausaine olisi viipymättä toimitettava poliisille, raja- tai tulliviranomaisille. Jos huumausainetta ei toimiteta eteenpäin, voi syyllistyä huumausaineen laittomaan hallussapitoon. Tämä luonnollisesti edellyttää tahallisuuden täyttymistä eli tekijän täytyy vähintään pitää varsin todennäköisenä, että kyseessä on huumausainetta. Kovinkaan paljoo aikaa ei ole aineiden antamisen suhteen miettiä, sillä 8 § velvoittaa toimenpiteisiin viipymättä ja kyseessä on puhdas tekorikos, jolloin tehokas katuminen ei ole mahdollista. (Siro 2017, 62.)

Huumausaineen hankkimisen yritys täytyy, jos huumausaineen myyjällä ei ole huumausainetta hallussaan ostohetkellä tai hän ei myy aineita, mutta hänellä olisi mahdollisuus ja halu hankkia huumausainetta ostajan tai pyytäjän tarpeisiin. Rangaistavaa ei kuitenkaan ole selvittää mistä huumausaineita voisi saada. Myöskään huumausainerikoksen suunnittelu ei ole rangaistavaa. Vähimmäiskriteerinä tunnusmerkistön täyttymiselle voidaan pitää sitä, että huumausaine-erä on todellakin olemassa ja sen myyjä voidaan nimetä. Merkitystä ei ole sillä tapahtuuko tilanne ikään kuin oikeassa maailmassa vai internetissä. (Tolvanen & Kallio 2023, 1028.)

2.2.2 Törkeä huumausainerikos

Törkeä huumausainerikos sisältää viisi kvalifointiperustetta ja siitä säädetään rikoslain 50 luvun 2 §. Rangaistukseksi on säädetty vähintään yksi ja enintään 10 vuotta vankeutta. **Kohdassa yksi** tuodaan esille varmaan yleisin sovellettavaksi tullut peruste eli se, että rikoksen kohteena on erittäin vaarallinen huumausaine tai suuri määrä huumausainetta. RL 50:5.2:ssa määritellään erittäin vaarallinen huumausaine sellaiseksi aineeksi, jonka käyttöön liittyy pienestäkin annoksesta aiheutuva vakava terveydellinen vaara, vahvat vieroitusoireet tai virheellisestä annostelusta johtuva hengenvaara. Vaarallisuusarviointi on abstrakti, eikä vaadi, että huumausaineen käytöllä olisi konkreettisesti ollut vaaralliset seuraukset. Oikeuskäytännön mukaan vaarallisiksi huumausaineiksi luokitellaan muun muassa heroini, LSD, crack, amfetamiini, kokaiini ja ekstaasi. (Tolvanen & Kallio 2023, 1037.) Huumausaineen suuren määrän arviointiin on pitkään käytössä olleiden huumausainneiden osalta vakiintunut rangaistuskäytäntö ja suositukset, joiden mukaan määrää arvioidaan rikosoikeudellisesti. Vuonna 2006 julkaistussa huumausaineen rangaistussuosituksessa on ohjeistukselliset päiväsakkojen ja vankeuspäivien määrät huumausainerikoksista. Taulukon mukaan esimerkiksi yli 100 kg hasista tulisi yli seitsemän vuoden vankeustuomio. Lisäksi huomioitavaa taulukossa on, että se on vain yleisohje ja kunkin asian käsittelyssä kokonaisarviointi otetaan huomioon. (Lähde.) Korkein oikeus on kuitenkin linjannut päätöksissään KKO 2017:9 ja KKO 2017:23, että

rangaistus ei saa pelkästään perustua huumausaineen laatuun ja määrään. Rangaistus on mitattava siten, että se on oikeudenmukainen suhteessa teon vaarallisuuteen ja vahingollisuuteen, tekijän asemaan ja teon muihin vaikuttimiin. Tapauksista esimerkiksi KKO 2017:9 päätöksessä kyse oli 13,7 kilogramman amfetamiinin maahantuonnista. Amfetamiini oli vahvuudeltaan 48 prosenttia eli keskimääräistä voimakkaampaa. Päätöksen mukaan oli ilmeistä, että aineen laatu, määrä sekä teko-olosuhteet puolsivat sitä, että teko oli toteutettu osana organisoidun rikollisryhmän toimintaa. Kyseisessä tapauksessa henkilö A oli kuljettanut huumausaine-erän Liettuasta Suomeen saamiensa ohjeiden mukaisesti. A tuomittiin törkeästä huumausainerikoksesta kuuden vuoden vankeusrangaistus. (KKO 2017:9 & KKO 2017:23.)

Kohdassa kaksi on toinen kvalifointiperuste eli huomattavan taloudellisen hyödyn hankkiminen. Toisaalta perusteella ei juurikaan ole itsenäistä merkitystä, koska usein huomattava taloudellinen hyöty saadaan myös edellä mainitun kohdan yksi mukaan eli kun kyseessä on suuri määrä huumausainetta. Tarkkaa määritelmää huomattavalle hyödyille ei ole. Arvio tulee kuitenkin tehdä objektiivisesti. Huomattavaksi taloudelliseksi hyödyksi esitetään 10 000 euroa korkeimman oikeuden päätöksessä KKO 2015:52. (Siro 2027, 97.)

Kolmas peruste ja kohta on, jos rikos tehdään osana huumausainerikoksen laajamittaiseen tekemiseen järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaa. Huumausainerikollisuus on yksi järjestäytyneen rikollisuuden päätoimialoista. Huumausainerikoksille on tyypillistä ketjutus eli yksi taho rahoittaa toimintaa, toinen hankkii aineen ulkomailta, kolmas huolehtii maahantuonnista, neljäs jakelusta ja ylempään tason jakelijat huolehtivat aineen paikallisille pienemmille välittäjille ja viimeisenä aine päätyy käyttäjälleen. Näin ollen esimerkiksi käyttäjien yhteistoiminta huumeiden hankkimiseksi ei täytä organisoitumisen kriteeriä. Järjestäytyneestä toiminnasta on kyse silloin, kun toiminta on etukäteen organisoitua, työnjako eriytynyttä ja suunniteltu rikollisuus laajamittaista. Näin ollen määrällisesti pienempikin huumausaineen myyminen voi täyttää tunnusmerkistön, jos se on osa laajamittaista toimintaa. Hallituksen esityksen mukaan merkittävää liigaperusteen soveltamisessa on se, että ei tarvitse olla virallisesti ryhmän jäsen, jotta pykälää voidaan soveltaa. Pykälän kohtaa ei kuitenkaan voida soveltaa esimerkiksi katukauppiaaseen, joka ei tiedä olevansa osa suurempaa kokonaisuutta. Edellytyksenä perusteelle on siis ainakin suurin piirtein, että tekijä tietää millaisessa toiminnassa ja organisaatiossa on mukana. (Tolvanen & Kallio 2023, 1043–1043.)

Lisäksi rikoslain 6 luvun 5 §:n 2 momentin mukaan yksi rangaistuksen koventamisperusteista on, jos rikos tehdään osana järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaa. RL 6:5 mukaan järjestäytyneellä rikollisryhmällä tarkoitetaan vähintään kolmen henkilön muodostamaa tietyn ajan koossa pysyvää rakenteeltaan jäsentynyttä joukkoa, joka toimii yhteistoimin tehdäkseen rikoksia, joista säädetty

enimmäisrangaistus on vähintään neljä vuotta, tai jos kyseessä on kiihottaminen kansaryhmää vastaan tai kuultavan uhkaaminen oikeudenkäytännössä.

Neljäs ankaroittamisperuste on rikoksella usealle ihmiselle aiheutettu vakava hengen tai terveyden vaara, mikä täydentää myös pykälän ensimmäistä kohtaa. Erityisen vaarallinen huumausaine voi olla hengenvaarallista esimerkiksi sen epäpuhtauden tai virheellisen käyttöannostuksen takia. Kohdassa on kuitenkin oleellista, että vaara aiheutuu usealle ihmiselle. Näin ollen tapauksessa, jossa kyseessä on vain muutama ihminen, voi kyseeseen tulla jokin muun kvalifiointiperuste. (Tolvanen & Kallio 2023, 1044.)

Viides kvalifiointiperusteena on huumausaineen levittäminen alaikäisille tai muuten häikäilemättömällä tavalla. Levittäminen alaikäiselle lienee selkeä. Peruste ei kuitenkaan sovellu tilanteeseen, jossa nuorisjoukossa huumausainetta jaetaan keskenään. Edellytys tunnusmerkistön täyttymiselle on siis tekijän täysi-ikä ja levittäminen alaikäiselle. Häikäilemätön tapa on jo laajempi käsite, jolla tarkoitetaan esimerkiksi huumausaineen levittämistä sen vaikutuksista tuntemattomalle henkilölle. Häikäilemätöntä voi olla myös, jos ilmaisannoksia tai tarjouksia jaellaan huumausaineiden käyttäjille siinä toivossa ja tarkoituksessa, että käyttäjät siirtyisivät vahvempiin huumausaineisiin. (Tolvanen & Kallio 2023, 1044.)

Viimeiseksi pykälän mukaan kaikkien kvalifiointiperusteiden osalta teon tulee olla myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, jotta tekoa voidaan pitää törkeänä huumausainerikoksena. Ei siis siinä riitä, että pelkästään yksi kvalifiointiperuste täytyy Toki useamman kvalifiointiperusteiden täyttyminen voi puoltaa rikoksen kokonaisarviointia, mutta yleisesti teon olosuhteet ja rikoksen laji huomioidaan. Huumausainerikoksen kokonaistörkeyden arviointiin vaikuttaa muun muassa teon kohteena olevien ihmisten määrä, aineen vaarallisuus, levittämisen laajamittaisuus, levittämistarkoitus, rikollisen toiminnan kesto ja henkilön osallisuus rikolliseen toimintaan. Huumausainerikokset voivat kuitenkin olla kokonaisuutena arvotellen törkeitä jo esimerkiksi ensimmäisen kvalifiointiperusteiden takia, kun kyse on esimerkiksi erittäin suuresta määrästä huumausainetta, joka täyttää törkeän- ja perusmuotoisen huumausainerikoksen moninkertaisesti. (Siro 2017, 107–108).

2.2.3 Huumausaineen käyttörikos

Rikoslain 50 luvun 2a § mukaan huumausaineen laitton käyttö on rangaistavaa. Huumausaineen käyttörikoksesta on säädetty sakkoa tai vankeutta kuudeksi kuukaudeksi. Rangaistavaksi on säädetty, että tekijä pitää hallussaan tai yrittää hankkia huumausainetta omaa käyttöönsä varten vähäisen määrän. Huumausaineen hankintaan ja hallussapitoon pätee, mitä tässä kappaleessa käy-

tiin jo perusmuotoisen huumausainerikoksen osalta. Olennaista on kuitenkin huomioida, että huumausaineen käyttörikoksessa puhutaan omasta käytöstä ja vähäisestä määrästä. Oikeuskäytäntö huumausaineen määrää arvioitaessa löytyy valtakunnan syyttäjälaitoksen ohjeessa VKS:2018:2, liite 2. Liitteen mukaan esimerkiksi vähäinen määrä kannabista on alle 10 grammaa (VKS:2018:2). Vähäinen määrä ei kuitenkaan huumausainetta ei sovellu huumausaineen käyttörikokseksi, jos huumausainetta tuodaan tai yritetään tuoda laittomasti maahan tai viljellään, vaikka olisin kyse omasta käytöstä ja pienestä määrästä. Pelkkä oma käyttö ei täytä muun rikoksen tunnusmerkistöä, vaikka kyseessä olisi isokin määrä huumausainetta, olosuhteet huomioiden. (Tolvanen & Kallio 2023, 1032.) Korkeimman oikeuden päätöksessä KKO:2023:12 katsottiin, että henkilö A oli kuuden kuukauden aikana omaa käyttöönsä varten tilannut 1–10 ekstaasitablettia eri kertoina ja pitänyt useasti hallussaan enintään 10 ekstaasitablettia ja grammaa marihuanaa. Korkein oikeus kuitenkin katsoi, että kyse oli yhdestä teosta ja huumausaineen määrää arvioitaessa lähtökohtana on se määrä, jota kerrallaan on pidetty hallussa. A:n kerralla pitämä määrä jäi 15 käyttöannokseen ja rikoslain 50 luvun 2a §:ssä voidaan alle 30-kerta-annosta pitää vähäisenä määränä huumausaineen vaarallisuus ja käyttäjän tottumukset huomioon ottaen. (KKO:2023:12.) Tämä tarkoittaa siis sitä, että jos pystyy osoittamaan, että hieman suurempi huumausainemäärä on vain ja ainoastaan omaan käyttöön, voidaan rikos katsoa oikeudessa huumausaineen käyttörikokseksi, vaikka määrällisesti huumausainetta olisi enemmän

3 YLEISIMMÄT HUUMAUSAINHEET

Yleisimmin käytetyt huumausaineet Suomessa ovat kannabis, amfetamiini, metamfetamiini, ekstaasi, kokaiini ja muut psykostimulantit, buprenorfiini, opioidit, hallusinogeenit, erilaiset synteettiset päihteet sekä erilaiset hengitettävät tai impattavat inhalantit (Häkkinen 2023). Psykoaktiiviset aineet voidaan jakaa kolmeen osaan niiden vaikutustavan perusteella. Keskushermostoa lamaannuttaviin aineisiin kuuluvat muun muassa opiaatit, kuten morfiini ja heroini. Keskushermostoa piristäviä aineita ovat puolestaan esimerkiksi kokaiini ja amfetamiini johdannaisineen. Kolmantena ryhmänä aistiharhoja aiheuttavat hallusinogeenit kuten kannabis ja LSD. Ryhmittely on päihdetieteellinen. (Siro 2017, 43.)

Suomessa ihmisten huumausaineiden käyttöä voidaan seurata ja tilastoida esimerkiksi säännöllisellä jätevesitutkimuksella. Jätevesitutkimus on osa kansainvälistä yhteistyötä, jolla eri maiden tutkimustuloksia pystyyttään vertailemaan keskenään. Jätevesitutkimus käsittää nykyisin jopa 60 prosenttia koko Suomen väestöstä. Mittaus tapahtuu suurimpien kaupunkien ja niiden lähialueiden puhdistamattomasta jätevedestä. Yksi jätevesitutkimuksen tulos on, että huumausaineita käytetään keskimääräisesti enemmän Etelä-Suomessa. Lisäksi amfetamiinin, metamfetamiinin, MDMA:n ja

kokaiinin yhteenlaskettu käyttömäärä on kolminkertaistunut jätevesitutkimuksen aloitusvuoteen 2012 verrattuna. (THL 2023.)

Kannabis: Erilaisista hampukasveista saataviin valmisteisiin käytetään usein yleisnimitystä “kannabis”. Nimi juontaa juurensa latinan kieliseen sanaan “cannabis sativa”. Kannabiskasvista kuivattuun pihkaan ja –puristeeseen viitataan sanalla hasis ja puolestaan sen kuivattuihin kukintoihin nimellä marihuana. Cannabis sisältää kannabinoideja, joista delta-9-tetra-hydrokannabinoli (THC) on keskeisin. Tämä kannabinoidi saa aikaan päihdyttävän vaikutuksen ja sitä esiintyy eniten kannabiksen kukinnossa. Käyttö tapahtuu pääasiassa polttamalla. Cannabisista on myös mahdollista käyttää höyryttämällä ja harvinaisemmissa tilanteissa, sitä voidaan myös syödä tai juoda. (Päihdelinkki, luettu 13.2.2024.) Cannabisin käyttöannokset vaihtelevat käyttäjän mukaan marihuanalla 0,5–1 grammaa ja hasiksella 0,1–1 grammaa. Yleisesti cannabis luokitellaan miedoksi huumeeksi, eivätkä ne aiheuta vahvaa fyysistä riippuvuutta, mutta on hyvä kuitenkin huomioida, ettei cannabisin käyttö ole täysin vaaratontakaan ja monesti käyttö voi hiljalleen johtaa yhä kovempien huumausaineiden käyttöön. (Tolvanen & Kallio 2023, 1011.)

Cannabiksella on käyttäjiänsä rentouttavia vaikutuksia, jotka näkyvät hyväntuulisessa käytöksessä ja mielihyvän tunteena, johon liittyy aistikokemusten vahvistuminen. Cannabisin vaikutuksen alaisena ihminen on usein sosiaalinen, naureskeleva, itsevarma, positiivinen ja luova. (Siro 2017, 43.) Cannabisin polttamisella on myös haittoja. Joissain tapauksissa se voi laukaista cannabispsykoosin, se voi kaksinkertaistaa skitsofreniaan sairastumisen riskiä. Cannabis on riippuvuutta aiheuttava aine ja se voi aiheuttaa muisti- sekä keskittymishäiriöitä. Cannabisin polttaminen lisää tupakan tavoin riskiä hengitysteiden sairauksille ja keuhkosityövälle (Häkkinen 2023).

Cannabis ei kuulu suomalaiseen flooraan, mutta sen kasvatusta on mahdollista Suomen sääolosuhteissa jopa ulkona tai esimerkiksi kasvihuoneessa. Suomessa cannabisin kotikasvatusta on vuosien saatossa lisääntynyt, joten maahantuonti cannabisin osalta on vähentynyt. (Siro 2017, 44.) Suomeen tuotu cannabis on pääosin lähtöisin Turkista, Afganistanista, Marokosta ja Pakistanista. (Tolvanen & Kallio 2023, 1011).

Amfetamiini: Amfetamiini on kemialliselta nimeltään alfa-metyylifenetyyliamiini. Se kuuluu stimulantteihin ja se on keskushermostoa kiihottava aine, joka on synteettinen. Sen puhtaus vaihtelee suuresti katukaupassa. Amfetamiini on voimakasta riippuvuutta aiheuttava aine, jota käytetään suonensisäisesti, suun sisäisesti tai nenään nuuskaamalla. Amfetamiinia laimennetaan ainakin Euroopassa kofeiinilla, joskus psykoaktiivisilla aineilla. (Päihdelinkki, luettu 13.02.2024.)

Amfetamiini kiihdyttää aivotoimintaa sekä toimii kiihdyttävä aineena ääreishermostossa. Jo suhteellisen pienilläkin annoksilla ruokahalu vähenee, hengitys ja syke nopeutuvat, verenpaine kohoaa ja pupillit laajenevat. Amfetamiini käytettynä lisää henkilön hyvinolontunnetta ja tekee valppaammaksi. Suuremmat annokset puolestaan voivat aiheuttaa päänsärkyä, hikoilua, huimausta ja jopa sydämen rytmihäiriöitä, kouristuksia ja koordinaatiokyvyn menetystä. (Siro 2017, 44.) Amfetamiinin käyttöannoksella ja sen puhtaudella on suuri merkitys käytettäessä. Amfetamiini käytettynä lisää henkilön hyvinolontunnetta ja tekee valppaammaksi. Amfetamiinia voidaan käyttää nenänkautta nuuskaamalla, suonen sisäisesti, suun kautta sekä peräruiskeena. Käytön jälkeen ihmisestä tulee aktiivisempi, energisempi, ihminen on puheliaampi ja mm. Impulsiivisuus lisääntyy. Amfetamiinin pitoisuus katukaupassa vaihtelee. Esimerkiksi 2010-luvun alussa amfetamiinin pitoisuus oli noin 10 prosenttia ja vuonna 2015 lukema oli puolestaan 26 prosenttia. (Siro 2017, 44.) Amfetamiinin normaali käyttöannos nieltynä vaihtelee sen pitoisuuden mukaan gramman kymmenesosasta muutama gramman kymmenykseen. (Tolvanen 2023, 1011.) Lisäksi amfetamiini voi aiheuttaa psykoosin, sydämen rytmihäiriöitä, kehon ylikuumentumista tai kallonsisäistä verenvuotoa, mutta amfetamiinin aiheuttamat kuolemat ovat melko harvinaisia. (Päihdelinkki, luettu 13.02.2024)

Suomessa ei juuri valmisteta amfetamiinia, vaan ainetta salakuljetetaan maahan varsin laajamittaisella ja suunnitelmallisella toiminnalla esimerkiksi osana järjestäytyneitä rikollisuuksia. Pääosa Suomen markkinoilla olevasta amfetamiinista on lähtöisin Länsi- ja Keski-Euroopasta, Hollannista ja Belgiasta. Tyypillisesti ulkomaalaiset rikolliset tuovat amfetamiinin maahan ja piilottavat sen maakätköihin, mikä jälkeen Suomessa toimivat tekijät ostavat kartan ja hakevat huumausaineen levitystarkoitukseen. (Siro 2017, 45.)

Metamfetamiini: Metamfetamiini on amfetamiinin johdannainen, joka on hieman amfetamiinia voimakkaampaa (Siro 2017, 45). Metamfetamiinia myydään usein kristalli nimellä. Kuten amfetamiinia, metamfetamiinia voidaan nuuskata, syödä sekä käyttää suonensisäisesti. Vaikutus alkaa käytämisen jälkeen välittömästi - 30 minuutin kuluessa riippuen käytötavasta. Metamfetamiinia voi myös käyttää polttamalla, toisin kuin amfetamiinia. Vaikutukset ovat pitkälti samankaltaiset kuin amfetamiinillakin, mutta se on huomattavasti voimakkaampi huumausaine. Se aiheuttaa myös herkemmin impulsiivista käytöstä, mikä johtaa väkivaltaiseen käyttäytymiseen. Metamfetamiini voi aiheuttaa käyttäjälleen psykoosin, joka muistuttaa paranoidista skitsofreniaa. Metamfetamiini on myös vahvasti riippuvuutta aiheuttava aine. (Sairanen 2020.)

Ekstaasi (MDMA): Ekstaasi on Euroopan neuvoston arvioiden mukaan toiseksi suosituin huume kannabiksen jälkeen 15–25-vuotiaiden nuorten joukossa (Tolvanen & Kallio 2023, 1013). Ekstaasi MDMA on sekä stimulantteihin että psykedeelisiin luokiteltu syntetttinen huumausaine. Se on kemiallinen huume, valmistettu, eikä sitä sellaisenaan löydy luonnosta. MDMA:n kemiallinen nimi on

3,4-metyleenidioksimetamfetamiini. MDMA on puhtaana vaaleaa, kidemäistä jauhetta. MDMA:ta käytetään usein tabletteina (ekstaasitabletit) suun kautta otettavana ja näiden tablettien MDMA-pitoisuudet vaihtelevat suuresti. (Päihdelinkki, luettu 13.02.2024)

Ekstaasia myydään katukaupassa nimellä "e" tai "esso" ja sitä saa tabletteina tai jauheena. Näitä voidaan käyttää suun tai nenän kautta. Ekstaasin käyttö poistaa sosiaalisia rajoitteita, nostaa avoimuuden ja yhteenkuuluvuuden tunnetta. Se myös vaikuttaa astihavainnointiin aiheuttaen värien ja äänien aistikokemusten voimistumista (Päihdelinkki, luettu 13.2.2024.) Euroopassa ekstaasin käyttö on viime vuosien aikana lisääntynyt ja Suomeen aine päätyy usein salakuljetettuna muualta. Suomessa ekstaasin valmistus on harvinaista (Tolvanen & Kallio 2023, 1013). Ekstaasin annoskoko on 75 mg:sta 150 mg:aan. Vaikutus suun kautta otettuna alkaa puolessa tunnissa ja nenän kautta nuuskattuna nopeammin. Ekstaasin käyttöön kehittyy nopeasti toleranssi, joten sitä käytetään yleensä noin kerran viikossa tai harvemmin. Käyttäjien mukaan normaalit käyttöannoksen eivät kaikilla aiheuta aistiharhoja. Tämä voi toki riippua käyttäjän toleranssista. Ekstaasin luomia aistiharhoja ovat esimerkiksi tietoisuuden muutokset ja laajentunut henkinen käsityskyky, mielensisäinen kommunikaatio ja lisääntynyt läheisyyden tunne. (Tolvanen & Kallio 2023, 1013.) Väärinkäytetty ekstaasi on vaarallista, koska se voi sisältää epäpuhtauksia erilaisista aineista, joiden vaikutusta on vaikea ennustaa (Tolvanen & Kallio 2023, 1013). Kuitenkaan ekstaasin normaalin käytön haitoista ei ole paljoa kattavaa tutkimustietoa, mutta ekstaasin käyttöön liittyviä kuolinsyitä ovat esimerkiksi olleet sydäninfarkti, aivoverenvuoto, lämpöhalvaus ja nestehukka (Siro 2017, 45). Lisäksi ekstaasin pitkäaikaisella käytöllä voi olla yhteys masennukseen, unettomuuteen, paniikkikohtauksiin, vainoharhoihin sekä muutoksiin maksan toiminnassa. Aineen käytöstä johtuvat kuolemat johtunevatkin siten siitä, ettei käyttäjän keho yksinkertaisesti kestä pitkään jatkunutta vireää tilaa. (Tolvanen & Kallio 2023, 1014.)

Kokaiini: Päihteenä kokaiini on stimulantteihin luokiteltu huumausaine. Kokapensaasista eristetään kokaiiniemäs, joka suolahapon avulla jalostettuna saadaan vesiliukoista vaaleaa ainetta, kokaiinia. Sen kemiallinen nimi on kokaiinihydrokloridi ja sen vaikutus ihmiseen on keskushermostoa kiihdyttävä. (Päihdelinkki, luettu 13.2.2024)

Kokaiini käytetään nenän kautta nuuskaamalla, mutta sitä voidaan käyttää myös suonensisäisesti. Kokaiinista on myös poltettavia muotoja, joita ovat Crack ja free-base, joita käytetään polttamalla. Kokaiinia käyttämällä vaikutuksen ilmenevät nopeasti ja kesto on lyhyt. Vaikutuksia ovat muun muassa euforinen-, energinen -ja puhelias tunne, mutta toisaalta käyttö voi aiheuttaa myös pelokkuuden ja hermostuneisuuden tunteen. Kokaiini voi nostaa kehon vireystilaa, jolloin hengitys tihentyy, sydän lyö nopeammin ja verenpaine nousee. Aine aiheuttaa voimakasta riippuvuutta psyykkisesti

ja voi johtaa esimerkiksi aivohalvaukseen, sydämen rytmihäiriöihin tai jopa kuolemaan. Lisäksi sekakäyttö esimerkiksi alkoholin kanssa nostaa myrkytysvaaraa (Siro 2017, 46). Viimevuosien aikana kokaiinin käyttö on ylittänyt esimerkiksi ekstaasin käytön pääkaupunkiseudulla. Kokaiinin käyttö voi kuitenkin olla jopa vaarallisempaa kuin amfetamiinin (Tolvanen & Kallio 2023, 1012).

Psykostimulantit: Tässä kappaleessa käsitellään rauhoittavia lääkkeitä, eli keskushermostoa stimuloivia lääkkeitä (Häkkinen 2023). Rauhoittavat lääkkeet ovat yleisimmin ns. Bentodiatsepiineja. Näitä lääkkeitä ovat mm. Alpratsolaami, Diatsepaami sekä Loratsepaami. Näiden lääkeaineiden tehtävänä on helpottaa unihäiriöitä lyhyellä ajanjaksolla ja hoitaa ahdistuneisuutta. Bentsodiatsepiinien käyttöaika on yleensä muutamassa viikossa, koska pitkällä käyttöajalla lääkkeen teho heikkenee, jolloin annoksien nostaminen aiheuttaa riippuvuutta. Käyttäjälle ilmenee riippuvuuden syntyessä vieroitusoireita. Näitä ovat esimerkiksi ahdistuneisuus, kuulon herkistyminen, hikoilu, vapina sekä unihäiriöt. (Rovasalo 2021.) Psykostimulanttien käyttäjälleen tuomassa päihtymyksessä käyttäjä on tunnelukossa, euforinen, tunneherkkä, yliseurallinen, ahdistunut tai äreä (Häkkinen 2023).

Buprenorfiini: Buprenorfiini on lääke, mutta myös opiodi, jota huumausainekäyttäjät käyttävät. Lääkkeenä Buprenorfiinia on käytetty kipulääkkeenä voimakkaiden kiputilojen hoitamiseksi, mutta myöhemmin sen on huomattu toimivan korvaus- sekä vieroitushoitolääkkeenä. Suomessa buprenorfiinia saa Temgesic® ja Suboxone® merkkin alla. Näiden lääkkeiden on tarkoitus liueta kielen alta, imeytyen limakalvojen kautta ja vaikuttaa näin elimistöön. Korvaushoidossa asiakas saa tabletin lääkettä suun kautta otettavaksi joka päivä. Buprenorfiinia voidaan päihdekäytössä käyttää suonensisäisesti, vaikka sitä ei ole tarkoitettu injisoitavaksi. Sitä ei ole tarkoitettu pistettäväksi suonen sisäisesti, koska se sisältää sidosaineita, kuten maissitärkkelystä, joka voisi aiheuttaa suoniin tulehduksia tai erilaisia vaurioita. (Hietalahti 2015.)

Hallusinogeenit: Tavallisesti huumeet jaetaan kolmeen erilliseen kategoriaan. Nämä ovat lamaavat, piristävät ja hallusinogeeniset aineet. Keskitymme tässä kappaleessa hallusinogeeneihin, joilla on usea alakategoria. Näitä alakategorioita ovat deliriantit, dissosiatiiivit, empatogeenit, epätyypilliset hallusinogeenit sekä psykedeelit. Hallusinogeenit voivat aiheuttaa aistiharhoja käyttäjälleen, mutta aistiharhat ovat vain yksi osa niiden vaikutuksista. Myös muilla huumausaineilla on joissain tilanteissa mahdollisuus aiheuttaa hallusinaatioita, kuten opioideilla, mutta niitä ei kuitenkaan laskea hallusinogeeniksi. Käyttäjälleen hallusinogeenin vaikutukset riippuvat hyvin paljon yksilön ominaisuuksista, mielentilasta sekä ympäristöstä. Hallusinogeeniä saadaan kasveista ja niitä on käytetty jo tuhansia vuosia parantamistarkoituksissa. (Nahkuri 2020.)

Synteettiset päihteet: Näitä ovat esimerkiksi GHB eli hydroksivoihappo, tuttavallisemmin gamma sekä sen alkeellisempi muoto GBL eli gammabutyrolaktoni tunnetaan nimellä lakka. Gamman kemiallinen nimi on gammahydroksidivoihappo ja sen lyhenne on GHB. Tätä kemiallista ainetta löytyy mm. Ihmisen aivoista. Puhumme nyt päihdekäytössä gammasta, jota saadaan valmistamalla lakasta. Lakan kemiallinen nimi on gammabutyrolaktoni ja sen lyhenne on GBL. Lakka on gamman esiaste ja gamman tavoin sitäkin voi käyttää päihteenä. Lakkaa käytetään yleensä kemianteollisuudessa, liuottimissa, puhdistusaineissa ja se on voimakkaampaa kuin gamma. Yleensä gamma on huumausainemarkkinoilla nesteenä, mutta sitä on mahdollista saada tabletteina tai jauheena, jota liuotetaan veteen. Lakka puolestaan on ulkoisesti lähellä gamman nestemäistä olomuotoa. Gammaa sekä lakkaa käytetään suun kautta annosteltuna. (Päihdelinkki, luettu 13.11.2023.)

4 SOSIAALINEN MEDIA JA PIKAVIESTISOVELLUKSET

Sosiaalinen media ja sen käyttö on muuttunut huomattavan paljon viimeisten vuosikymmenten aikana. Älypuhelimien myötä viestittäminen ja yhteydenpito on nopeutunut ihmisten välillä ja kaikki tieto on nopeasti saatavilla älypuhelimesta, joka usein kulkee mukana esimerkiksi taskussa. (Aalto 2016.) Vuonna 2020 internettiä 16–89-vuotiaista käytti useasti päivässä. Tilastokeskuksen mukaan internettiä hyödynnetään viestintään, medioiden seuraamiseen, ostosten tekemiseen ja asioiden hoitamiseen. 69 prosenttia seurasi kolmen kuukauden aikana vuonna 2020 yhteisöpalveluja 16–89-vuotiaista. Näistä yhteisöpalveluista suosituin oli Facebook 58 prosenttiosuudella 16–89-vuotiaista. Tätä seurasi WhatsApp 50 prosentin osuudella ja Instagram 39 prosentin osuudella. (Tilastokeskus 2020.)

Suosituimpiin sosiaalisen median kanaviin Suomessa kuuluivat vuonna 2023: 1. Youtube, 2. Facebook, 3. Instagram, 4. X (ent. Twitter), 5. TikTok, 6. Snapchat, 7. Pinterest ja 8. LinkedIn. (Markkinointimaestro 2023). Google Play Kaupan mukaan ladatuimpia sosiaalisen median kanavia ja viestisovelluksia ovat puolestaan: TikTok, Telegram, WhatsApp, Snapchat, Instagram, Discord, Messenger, Reddit, Jodel, Facebook, Signal ja Wickr (Google Play, luettu 14.2.2024).

YouTube on Google LLC:n omistama videopalvelu, jonka kautta pystyy tuottamaan omaa sisältöä toisille, sekä seuraamaan muiden käyttäjien kanavia, joilta löytyy erilaista videomateriaalia. Miljoonat ihmiset etsivät päivittäin tietoa Youtuben kautta. (Youtube, luettu 14.2.2024.)

Facebook on META inc:n omistama yhteisöpalvelu, joka toimii niin mobiililaitteilla kuin tietokoneellakin. Facebookissa käyttäjät kykenevät olemaan kavereita ja jakamaan tietoa, kuvia, videoita ja tiedostoja keskenään. (Facebook, luettu 4.5.2024.)

Instagram on myös sosiaalisen median palvelu, mutta se mahdollistaa kuvien ja videoiden jakamisen muille käyttäjille katsottavaksi ja kommentoitavaksi. Sovelluksella pystyy jakamaan kuvia, jotka jäävät omalle tilille ja ne voi määrittää yksityiseksi tai julkiseksi, riippuen kenet kuvilla haluaa tavoittaa. (Instagram, luettu 14.2.2024.)

X (ent. Twitter) on sosiaalisen median alusta, jolla pääsee osallistumaan viestiketjuihin. Alustalle luodaan käyttäjä, jolla voidaan jakaa viestejä, kuvia sekä muuta mediasisältöä. (X, luettu 14.2.2024.)

TikTok on alusta, jossa voidaan jakaa lyhyitä videopätkiä, joista voidaan tykätä ja joita voidaan kommentoida. Alustalle luodaan käyttäjä, jonka avulla edellä mainittuja toimintoja voidaan tehdä. (TikTok, luettu 14.2.2024.)

Snapchat on yksi sosiaalisen median palveluista, jota voi käyttää viestimiseen ihmisten välillä. Sovellus on video ja kuva pohjainen ja sen chatit katoavat myös halutun ajan kuluessa. Snapchatilla on helppo jakaa erilaisia kuvia ja videoita, jotka poistuvat tietyn ajan kuluttua. (Snapchat, luettu 14.2.2024.)

Pinterest on visuaalisen inspiraation alusta, jossa ihmiset etsivät, tallentavat ja ostavat parhaimpia ideoita. Käytännössä tämä on alusta, jossa voit itse esitellä omia tuotoksiasi ja selata toisten tuotoksia. Voit etsiä täältä inspiraatiota vaatetukseen, uuteen kaunistumisrituaaliin, sisustaa kotia tai etsiä uusia reseptejä. (Pinterest, luettu 14.2.2024.)

LinkedIn on sosiaalisen median kanava, joka on luotu työnhakuun maailmanlaajuisesti. (LinkedIn, luettu 14.2.2024)

Telegram on pikaviestisovellus, joka mahdollistaa yhteydenpidon internetin välityksellä saman sovelluksen omaavien henkilöiden kanssa. Telegrammissa voi keskustella henkilön kanssa tai ryhmässä muiden henkilöiden kanssa, viestit on mahdollista salata kokonaan ja asettaa poistuviksi. Telegramin omien verkkosivujen mukaan tarkoitus sitoutua suojelemaan yksityisyyttä sekä ihmisoikeuksia, joihin kuuluvat sanan- sekä kokoontumisvapaus. (Telegram, 14.2.2024.)

WhatsApp on samoin kuin Telegram, pikaviestisovellus, joka on META Inc. Omistama. WhatsApp toimii kuten Telegram, internetin välityksellä ja sillä pystyy keskustelemaan yhden tai useamman ihmisen kanssa. Myös katoavat viestit toiminto on mahdollinen. (WhatsApp, luettu 14.2.2024.)

Discord on sovellus, jolla voi soittaa puheluita toisella tai ryhmänä. Sovelluksessa voi myös kirjoittaa, lähettää kuvia sekä viestejä. Se toimii koneella ja siitä on tehty myös sovellus, joka mahdollistaa käytön mobiililaitteissa. (Discord, luettu 14.2.2024.)

Messenger on Facebookin pikaviestisovellus, joka mahdollistaa käyttäjien keskinäisen viestittelyn sekä maksimissaan 6 eri henkilön ryhmäpuhelut. Messengerissä on myös mahdollista jakaa kuvia, videoita ja emojiä toisten käyttäjien kanssa. (Messenger, luettu 14.2.2024.)

Reddit on verkkosivusto, jossa käyttäjät voivat keskustella, jakaa kuvia sekä videoita, lähettää erilaisia linkkejä, tekstejä sekä kirjoituksia. Sivustolla voi keskustella yleismaailmallisista aiheista ja sieltä löytyy oikeastaan mitä tahansa. (Reddit, luettu 14.2.2024.)

Jodel on mobiilisovellus, joka on luotu anonyymiin tiedottamiseen ja keskusteluun. Jodelissa anonyymit käyttäjät pystyvät jakamaan tietoa lähellä oleville ihmisille. (Jodel, luettu 14.2.2024.)

Signal on salattu viestintäpalvelu, joka internetiä hyödyntämällä pystyy lähettämään ja vastaanottamaan viestejä. Signalin avulla käyttäjä voi lähettää kuvia, videoita sekä tiedostoja toisille käyttäjille. Signal toimii mobiilialustalla ja hyödyntää puhelinnumeroa toimiakseen. (Signal, luettu 14.2.2024.)

Wickr on WhatsAppin ja Signalin tavoin pikaviestisovellus, mutta pyrkii salaamaan ja turvaamaan käyttäjien yksityisyyden. Wickr ei tallenna samalla tavalla dataa käyttäjistään tai viesteistään, kuin muut pikaviestisovellukset, eikä Wikrillä ole mukana kolmansia osapuolia. Wickr yhtiöllä ei ole itsellään mahdollisuutta päästä käsiksi käyttäjien väliseen dataan, vaan tämä on täysin salattua. (Wickr, luettu 14.2.2024.)

4.1 Tor-verkko

Tor-verkolla tarkoitetaan sivustoja, joille pääsee palvelua käyttäen. Verkolla on päivittäin noin 2,5 miljoonaa käyttäjää maailmanlaajuisesti, joista 25 000 on Suomesta. Tor-verkko kehitettiin alun perin Yhdysvaltain laivaston toimesta 1990-luvun puolivälissä anonyymiteetin ja turvallisuuden parantamiseksi maan tiedustelupalveluiden yhteydenpitoa varten. Tor-verkko perustuu siihen, että tietoliikenne reititetään satunnaisesti valittujen kolmen palvelimen kautta, mikä vaikeuttaa käyttäjän toiminnan jäljittämistä ja identiteetin paljastamista. Tor-verkossa erilaisilla hakukoneilla pääsee sekä avoimen- että pimeään verkon sisään. Yksi tunnetuimista hakukoneista on suomalainen Ahmia. Hakukoneet toimivat kuitenkin eri tavalla ja usein avoimeen verkkoon verrattuna osoitteet ovat monia kirjaimia ja numeroita sisältäviä. (Malin 2022, 17.)

Tor-verkon osuus on monissa viimeaikaisissa rikostapauksissa ollut esillä. Esimerkiksi Katiska-vyhtiin liittyviä huumausaineita myytiin Tor-verkossa suomalaisilla ja ulkomaalaisilla sivustoilla. Myös koko Suomea puhuttanut psykoterapiakeskus Vastaamon tietomurto ja kiristäminen, joka tapahtui Tor-verkossa. (Malin 2022, 20–21.)

Rikosten kauppapaikkana toimimisen lisäksi Tor-verkko kuitenkin tarjoaa anonymiteettiä ja yksityisyyden suojaa käyttäjälleen. Jotkin maat ovat esimerkiksi sulkeneet kansalaisiltaan pääsyn Wikipediaan tai YouTubeen. Tällöin Tor-verkko jää miltein ainoaksi vaihtoehdoksi päästä palveluihin. Tor-verkon olemassaololle on sinänsä siis perusteet, koska ihmisillä on oikeus tietää, mitä maailmalla tapahtuu ja käyttää nettiä ilman, että heitä seurataan. Tor-verkko myös mahdollistaa sananvapautta. Silti Tor-verkkoa hyödyntävät näkyvimmin rikolliset. (Malin 2022, 22–23.)

4.2 Huumausaineiden saatavuus

Huumausaineiden kauppa voi tapahtua salatun verkon tai pikaviestisovellusten välityksellä. Kyseisellä alustalla voidaan keskustella huumausaineista ja sopia mahdollinen paikka, jossa huumausaineet luovutetaan. Salattu ja pikaviestisovellukset tarjoavat käyttäjilleen anonymiteetin, jolla on vaikutusta asiassa. (Poliisi, luettu 9.5.2024.) Tietyt sovellukset ovat muodostuneet suosituiksi väliaineiksi huumausaineiden kaupassa, koska ne tarjoavat laajemman käyttäjäkunnan ja alustat tarjoavat kattavat suojausominaisuudet käyttäjälleen (Miller & Spiegel 2023). Maailmalla on havaittu, että sosiaalisen median alustoilla emojia eli ns. Hymynaamoja käytetään viestitykseen erilaisesta huumeakaupasta. Erilaisille huumeille on omat spesifit emojinsa. Esimerkiksi punainen vaahteranlehti kuvastaa huumeita yleisesti. Timantin edustavat kaupankäynnissä kokaiinia, salaman ekstaasia ja neulaemojin heroinia. (Svensk 2017.) Nykyään huumausaineikauppa tapahtuu erilaisten pikaviestisovellusten kautta. Näitä ovat esimerkiksi WikrMe-, Signal- ja WhatsApp-sovellusten ryhmät. (Härkönen 2023)

Sosiaalisen median ja pikaviestisovellusten avulla ostajat kykenevät ostamaan huumausaineita niitä myyvältä henkilöltä anonymiteetin säilyttäen. Some-kauppa on ollut ongelmana erityisesti suurimmissa kaupungeissa ja jopa yläkoululaiset taitavat nettihuumeikaupan. Facebookin, WhatsAppin, Instagramin ja muut sosiaalisen median alustat ovat nousseet myös nuorten suosikkikanaviksi huumeikaupassa ja lisäksi suljetut ryhmät erilaisissa pikaviestisovelluksissa soveltuvat huumausaineikauppaan. Sosiaalisen median käyttäminen huumausaineikaupassa ei siis suinkaan ole uusi ilmiö, vaan kyseessä on pitkään kehittynyt ja kasvanut ilmiö. Lounais-Suomen nettipoliisi Riku Sukarin mukaan ylivoimaisesti eniten hankittu huumausaine on kannabis. Sukari on myös kertonut,

että asian selvittämisen yhteydessä löytyy usein muitakin huumausaineita, kuten amfetamiinia. Sukari on haastattelussaan maininnut myös Tor-verkon, jossa huumausainekauppaa yleisimmin käydään. Lisäksi huumausainekauppoja voidaan Sukarin mukaan käydä jopa kirjoittamalla asiasta omalle Facebook seinälle. (Blomqvist 2014.) Aikaisemmin Tor-selaimella on ollut suurempi merkitys. Huumausaineita hankkivan piti osata ladata Tor-selain, osata etsiä sieltä paikka, jossa myydään huumausaineita. Tor-selain on nykyään syrjäytynyt uusien erilaisten sovellusten myötä, jotka ovat kaikkien saatavilla, helposti ladattavissa ja käytettävissä. Näistä sovelluksista on myös helppo löytää myyntikanavat, joihin on ennen tarvinnut osaamista Tor-selaimessa. (Rummukainen 2023.)

Yle teki puolestaan puolen vuoden pituisen seurannan pikaviestisovellus Telegrammissa seurataksseen päihdekauppaa. Yle seurasi Telegram-sovelluksessa keskustelua yli 40 kanavalla. Kokeilun aikana, puhelimeen tulee useita myynti-ilmoituksia viestisovellus Telegramiin. Niitä tulee enemmän kuin ehtii lukea, reilusti yli kymmenen tuhatta vuorokaudessa. Telegrammissa olevissa ryhmissä on huumausaineiden kauppiaita, kuin alaikäisiä satunnaiskäyttäjiäkin. Ylen seuraamissa kanavissa oli yhteensä 82 139 jäsentä tai tilaajaa ja määrä kasvoi viimeisen kahden viikon aikana 9219 tilaajalla. Telegrammissa myyjät voivat kaupunkikohtaisesti mainostaa omia tuotteitaan ja etsiä asiakkaita. Päihteitä voi hankkia ilmoitusten mukaan erikokoisina erinä, niin käyttöannoksina kuin tukkuerinäkin. Huumausaineiden maksu puolestaan suoritetaan osin jäljittämättömillä maksukeinoilla, kuten käteisellä tai virtuaalivaluuttana. Ensin etsitään esimerkiksi Telegrammista ryhmä, jonka sisällä myyntiä tapahtuu ja ehdotetaan ostoa. (Rummukainen 2023.) MTV:n selvityksen mukaan huumeiden myymiseen tarkoitettut ryhmät toimivat usein esimerkiksi kaupunkien mukaan, alueittain. Näin ollen esimerkiksi Turulle ja Tampereelle on omat myyntiryhmät ja puolestaan Helsingille oma. Ryhmien tarkoituksena pikaviestisovelluksissa on viestiä viranomaisilta piilossa. (Härkönen 2023.)

4.3 Huumeasenteet

Suomessa on vuoden 2022 teetetyn kyselyn mukaan 29 prosenttia aikuisista on kokeillut jotakin huumausainetta ainakin kerran elämässään. Puolestaan huumeekokeiluiden määrä on viisinkertais- tunut 1990-luvulta alkaen ja tavallisinta kokeileminen ja käyttäminen tapahtuu 25–34-vuotiailla nuorilla aikuisilla. Yleisimmin käytetty huumausaine on ollut kannabis. (THL 2023.) Valtakunnallisesti tehdyissä jätevesitutkimuksissa on havaittu, että tutkimusaikana metamfetamiinin, amfetamiinin, metyleenidioksimetamfetamiinin (MDMA) sekä kokaiinin käyttö on lisääntynyt yhteenlasketusti väestötasolla. Amfetamiinin käytön kasvu on ollut jätevesitutkimuksen merkittävä muutos. Sen käyttö on jätevesitutkimuksen mukaan kasvanut aina vuoden 2021 alkupuolelle saakka. Jätevesitutkimuksen mukaan kokaiinin käyttö on kasvanut runsaasti, kun puolestaan metamfetamiinin käyttö on palannut matalammalle tasolle. Metamfetamiinin käytöllä huomattiin tutkimuksissa olleen voimakasta kasvua vuosien 2016 ja 2017 välillä. (THL 2023.)

Syitä lisääntyneeseen huumausaineiden käyttöön ovat esimerkiksi asenteiden lieventyminen huumausaineita kohtaan, niiden saatavuus on lisääntynyt ja niiden hankinta on muuttunut aiempaa helpommaksi. Huumausaineiden viihdekäyttö tarkoittaa yleensä viihdekäytössä tapahtuvaa satunnaista käyttämistä. (Kantola 2023.) Asenne kannabiksen kokeiluun on lieventynyt ja moni suhtautuu sen laillistamiseen myönteisemmin kuin ennen. Myös riskikäsitykset sekä mielipiteet huumeiden käytön rangaistavuudesta ovat lientyneet kannabiksen myönteisyyden ohella. Tulosten pohjalta on todettu, että väestön suhtautuminen huumeisiin on muuttunut. (THL 2023).

THL:n erikoistutkijan Kirsimarja Raitasalon mukaan suhtautuminen varsinkin kannabikseen on muuttunut liberaalimmaksi, koska julkisessa keskustelussa on ollut esillä kannabiksen laillistaminen (Kaipainen 2023). Voidaan siis tulkita, että julkisella keskustelulla, joka pääsääntöisesti käydään sosiaalisessa mediassa tai pikaviestisovelluksissa, on vaikutuksia myös asenteisiin huumausaineita kohtaan. THL:n kyselyn mukaan lukion 1.–2.-luokkalaisista nuorista sekä ammattiin opiskelevista nuorista yli 60 prosenttia pitää omalta paikkakunnalta huumeiden hankkimista helpona esimerkiksi sosiaalisen median kautta. (Kaipainen 2023.)

Uuden tutkimuksen mukaan sosiaalisessa mediassa aktiiviset nuoret altistuvat sisällölle, joka saattaa aiheuttaa alkoholi- tai huumeongelman (The University of Queensland 2022). Koska nykyään kaikki kuvataan ja internetissä jaetaan asioita esimerkiksi varallisuudesta, voi se olla motivaattorina tai maalina monelle. Netissä leviää kuvia hienoista autoista, taloista, kalliista vaatteista ja rahatuksista. Näitä katsoessa voi herätä kysymys, mistä itse saan rahaa nopeasti ja helposti. Instagramin, Facebookin ja Snapchatin kaltaiset sivustot tarjoavat ihmisille ympäristön, jossa varsinkin lapset altistuvat riskialttiille käyttäytymiselle, johon liittyvät alkoholi ja huumeet. Näitä esille tuovat niin tavalliset kuin kuuluisatkin ihmiset (Hilliard 2019).

5 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Tässä kappaleessa esitellään tutkimuksen toteutumisen eri vaiheita. Opinnäytetyön keskeisimpiä osia sen toteutuksessa ovat menetelmän valinta, suunnitelma ja sen toteutus. Tutkimusmenetelmäksi valitsimme laadullisen tutkimuksen, tarkoituksena selvittää pikaviestisovellusten ja sosiaalisen median alustojen käyttöä huumausainerikoksissa tarkemmin. Kirjoitimme ennen varsinaista opinnäytetyötä opinnäytetyösuunnitelman, johon avasimme työn keskeisiä teoreettisia- ja eettisiä kysymyksiä sekä aikataulutimme opinnäytetyön. Opinnäytetyösuunnitelman avulla saimme haettua Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen kirjaamosta luvan opinnäytetyön toteuttamiseen. Toteutuksessa haastattelimme kolmea poliisia Itä-Uudenmaan poliisilaitokselta. Haastattelussamme oli käytössä

10 kysymystä, joilla haimme vastauksia viiteen tutkimuskysymykseemme. Haastattelun tuloksia käydään läpi luvussa 6.

5.1 Menetelmä

Vaihtoehtoja opinnäytetyön tutkimusmenetelmäksi olivat laadullinen ja määrällinen tutkimusmenetelmä. Laadullinen ja määrällinen tutkimusmenetelmä ovat kaksi erilaista lähestymistapaa tieteelliseen tutkimukseen. Näillä menetelmillä on erilaisia tavoitteita, aineistonkeruutapoja, analyysimenetelmiä ja tulosten raportointitapoja. Määrällinen eli kvantitatiivinen tutkimus vastaa kysymyksiin mikä, missä, paljonko ja kuinka usein. Laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus puolestaan vastaa paremmin tutkimuskysymyksiin, joissa halutaan vastaus kysymyksiin miksi, miten tai millainen. Arvoitus siis ratkaistaan määrällisessä tutkimuksessa yhteyksien tulkitsemisellä ja tutkimuksen hypoteeseihin viittaamalla, kun taas laadullisessa tutkimuksessa ilmiötä pyritään selittämään työn teoreettiseen viitekehukseen viitaten. (Alasuutari 2011, 51.) Opinnäytetyön menetelmäksi valikoitui laadullinen tutkimusmenetelmä, koska se sopi parhaiten asettamiimme tutkimuskysymyksiin.

Laadulliseen tutkimukseen sisältyy analyysivaihe, johon kuuluvat pelkistäminen ja arvoituksen ratkaiseminen. Pelkistäminen tarkoittaa, että aineistoa tarkastellaan tietystä, metodologisesta näkökulmasta eli luodaan ikään kuin teoreettinen viitekehys, jonka mukaan aineistoa aletaan keräämään ja analysoidaan itse työstettävään tutkimukseen (Alasuutari 2011, 39, 40). Esimerkiksi kirjallisuutta lukiessa voi jo poimia sisällysluettelosta ennakoimalla tiettyjä kappaleita, joista olettaa löytävänsä tietoa tutkittavaan aiheeseen. Lisäksi lopputuloksena usein hyödynnetään vain murto-osaa kirjasta lähteenä, joten olennaisesti analyysiin valikoituu tieto niin, että se sopii työn rajaukseen. Tämä on oleellista teoriapohjan luomisen kannalta. Kun teoreettinen viitekehys luo alun tutkimukselle, voidaan siirtyä työn loppuvaiheeseen eli arvoituksen ratkaisemiseen. Ilmiö tai arvoitus ratkaistaan tulkitsemalla aineistonkeruumenetelmällä saatuja tuloksia ja ilmiötä teoreettisen viitekehukseen viitaten. (Alasuutari 2011, 44, 51.) Laadullisessa tutkimuksessa aineistonkeruumenetelminä voivat toimia esimerkiksi haastattelut tai kyselyt. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 59.) Tutkimuksen tuloksia siis verrataan puolin ja toisin tutkimuksen teoreettiseen osuuteen, joka on rakennettu tukemaan ilmiön tutkimista. Viitekehysten luomisessa tulee kuitenkin olla tarkkana omien ennako-oleustusten kannalta. Lisäksi aineisto on hyvä valita ja analysoida kriittisesti, jotta objektiivisuus työssä säilyy.

Kvalitatiivisen tutkimuksen kohderyhmä, josta tutkimuksen aineisto kerätään, on yleensä pienempi verrattuna määrälliseen tutkimukseen. Laadullinen tutkimus ei kuitenkaan tähtää tilastolliseen yleistettävyyteen vaan pyrkii kuvaamaan jotain ilmiötä tai tapahtumaa, ymmärtämään tiettyä toimin-

taa ja antamaan teoreettisen tulkintaa jollekin ilmiölle. Tällöin laadullisessa tutkimuksessa on huomioitava, että henkilöt, joilta tietoa kerätään, tietävät tutkittavasta ilmiöstä mahdollisimman paljon. (Tuomi & Sarajärvi 2028, 70.)

Haastattelimme Itä-Uudenmaan poliisilaitokselta kolmea poliisia eri yksiköistä. Kyseistä joukkoa ei aiemmin olla haastateltu tähän aiheeseen, joten odotettavissa oli kattavaa tietoa poliisin näkökulmasta. Haastattelujen toteutustavaksi valikoitui puolisrukturoitu teemahaastattelu, koska haastatteluiden vuorovaikutustilanne haluttiin pitää mahdollisimman avoimena, mutta myös tarkoituksenmukaisena ja selkeänä. Teemahaastattelussa edetään usein valmiiksi valittujen teemojen ja niihin liittyvien keskeisten kysymysten varassa. Lisäksi mahdollisuus on tarvittaessa esittää tarkentavia jatkokysymyksiä, mikäli niitä tulee. Teemahaastattelussa ei kuitenkaan voi kysyä ihan mitä tahansa, vaan siinä pyritään löytämään tarkoituksenmukaisia vastauksia tutkimuskysymyksiin. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 62). Tämän työn haastattelukysymykset suunniteltiin valmiiksi neljän tutkimuskysymyksen perusteella. Puolisrukturoitu menetelmä oli toimiva, koska haastattelujen rakenne oli kaikille sama ja valmiiksi suunnitellut kysymykset ohjasivat haastattelujen kulkua.

5.2 Suunnitelma ja toteutus

Opinnäytetyöhön haastateltiin kolmea poliisia Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen eri tutkinnan yksiköistä. Haastateltavat poliisit valittiin sellaisista tutkinnan yksiköistä, joista tutkitaan huumausainerioksia. Aluksi työtä käytiin esittelemässä laitoksella tarkoituksenmukaisissa tutkinnan yksiköissä. Tutkimukseen osallistui kolme poliisia. Haastateltavien sopivaksi määräksi ei ole erikoista ottaa 6–8 haastateltavaa etenkin, kun opinnäytetyö tehdään parityönä. (Tuomi ja Sarajärvi 2018, 71.) Emme kuitenkaan valinneet haastateltavia kolmea enempää, koska koimme saavamme tarvittavasti tietoa kyseisellä kokoonpanolla. Yksi tapa ratkaista aineiston riittävyys on puhua saturaatiosta eli kylläntymisestä, joka tarkoittaa, että tiedonantajat eivät tuota tutkimusongelman kannalta enää mitään uutta tietoa. Ajatuksena on, että tietyllä määrällä aineistoa saadaan riittävästi tietoa. (Tuomi ja Sarajärvi 2018, 71.) Katsoimme, että haastateltavien määrä on riittävä määrä tiedon yleistettävyyden kannalta, sillä haastateltavat olivat kukin eri yksiköistä, jolloin ainakin Vantaan pääpoliisi-aseman kannalta tietoa voitaisiin saada kattavasti.

Meillä oli 10 kysymystä, joilla keräsimme vastauksia viiteen tutkimuskysymykseemme, jotka halusimme selvittää. Aloitimme haastattelut kysymällä summittaisesti: Missä virassa työskentelet ja millainen työkokemus teillä on poliisissa. Koska opinnäytetyösuunnitelman mukaisesti halusimme poliisit anonyyminä, jätämme muun kuin summittaisen arvion työkokemuksesta vuosina kirjoittamatta. Työkokemus katsotaan alkaneeksi valmistumisen jälkeen. Haastattelut toteutettiin siten, että mo-

lemmat opinnäytetyön tekijät ja haastateltavat olivat paikalla fyysisesti. Toinen työn tekijöistä haastatteli ja toinen teki muistiinpanoja. Haastattelut tallennettiin niiden myöhempää litterointia, tyypittelyä ja teemoittelua varten. Litterointi toteutettiin kuuntelemalla äänitiedostoja kustakin haastattelusta ja kirjaamalla ne lähestulkoon sanatarkasti erilliselle word-tiedostolle. Haastatteluiden litteroinnit tullaan opinnäytetyön hyväksymisen jälkeen hävittämään, kuten äänitallenteetkin. Haastattelukysymykset puolestaan löytyvät työn liitteistä (Liite 1).

6 HAASTATTELUJEN TULOKSET

Haastattelimme kolmea poliisia, jotka ovat työssään perehtyneet sosiaaliseen mediaan ja siellä käytävään huumausainekauppaan. Meillä oli 10 kysymystä, joilla keräsimme vastauksia neljään tutkimuskysymykseemme, jotka halusimme selvittää. Haastateltavat on nimetty tekstissä Poliisi 1, Poliisi 2 ja Poliisi 3. Poliisi 1:lla työkokemusta poliisissa on noin vuosi. Poliisi 2:lla on työkokemusta poliisissa puolestaan yli viisi vuotta ja Poliisi 3:lla muutama vuosi.

6.1 Huumausaineiden myynti

Pikaviestisovellukset ovat helpottaneet Poliisi 2:sen mukaan huumausainekauppaa. Poliisi 1 oli sitä mieltä, että huumausainekauppaa käydään ehdottomasti internetin puolella ja kaiken huumausainekaupan tapahtuvan internetissä ja pikaviestisovelluksissa. Poliisi 2 oli puolestaan sitä mieltä, että huumausainekauppaa käydään sekä internetin puolella, että katukauppana. Hän kertoi, että huumausaineeseen liittyvä ostotapahtuma neuvotellaan sovelluksessa ja sitten sovitaan missä myyjä tapaa ostajan ja kauppa hoidetaan. Hän kuitenkin totesi, ettei se ole ihan perinteistä katukauppaa. Poliisi 3 oli Poliisin 1 kanssa täysin samaa mieltä, että huumausainekauppaa käydään ehdottomasti internetin puolella. Hänen mukaansa huonommassa asemassa olevat, jotka ostavat mahdollisesti vain yhden annoksen, saattavat kysellä paikoista huumausainetta, jossa tietävät muiden käyttävän niitä.

Poliisi 1 kertoi, että hänen kokemuksensa perusteella huumausaineita myydään pikaviestisovelluksissa erilaisissa ryhmissä ja ettei heillä ole ollut tutkinnassa yhtään juttua, johon Tor-verkko liittyisi. Poliisi 2 kertoi, että sosiaalisessa mediassa myydään ja ostetaan huumausaineita tuoden samalla esille, että siellä myös keskustellaan niistä. Hän kertoi Tor-verkossa olevan enemmän keskustelualustoja, joissa hänen mukaansa huumausaineista keskustellaan. Poliisi 3 kertoi oman kokemuksensa mukaan, että monesti hankkimiseen käytetään pikaviestisovelluksia kuten Telegram tai Signal. Pikaviestisovelluksesta etsitään myyjä ”lankoja” pitkin, ja myynti-ilmoituksen ohjeita noudattamalla saadaan ostettua huumausainetta.

6.2 Suositut kanavat

Haastatteluissa suosituimmaksi huumausainekaupan käyntipaikaksi nousi Telegram. Kaikki poliisit arvioivat, että Telegram on ylivoimaisesti kaikista yleisin, koska myynti on niin anonyymiä. Poliisi 2 lisäsi, että Telegram on helppokäyttöinen ja siellä on kanavia ja ryhmiä, joihin on helppo liittyä. Ryhmät voivat olla esimerkiksi kaupunkikohtaisia. Poliisi 3 korosti puolestaan, että Telegramissa myynti-ilmoituksista voi tehdä houkuttelevia esimerkiksi käyttämällä hienoja emojiä ja gifejä. Lisäksi Telegram omaa todella hyvät suojausominaisuudet. Esiin nostettuja sosiaalisen median alustoja sekä pikaviestisovelluksia olivat Telegram, Signal, Snapchat, WhatsApp, Wickr, Treema, Facebookin Messenger sekä Olvid.

6.3 Telegramin nousu

Haastateltavat poliisit olivat kaikki samaa mieltä, että sosiaalisessa mediassa ja pikaviestisovelluksissa tapahtuva huumausainekauppa on laajaa sekä todella yleistä. Poliisit kertoman mukaan Telegram-pikaviestisovellus oli selkeästi ylivoimaisin sovellus, jossa huumausaineita kaupataan. Poliisi 1 arvioi kasvottomuuden ja pienempien kontaktien olevan syy, miksi huumausainekauppa on laajaa sosiaalisessa mediassa ja pikaviestisovelluksissa. Poliisi 3 puolestaan kertoi, että jotkut pikaviestisovellusten tai sosiaalisen median käyttäjät esiintyvät myyntipaikoilla jopa omilla nimillään. Poliisi 2 nosti esille sovellusten helppokäyttöisyyden.

Poliisi 1:sen mukaan kaikki tutkinnassa olevat huumausainerikokset käydään pikaviestisovellusten kautta. Poliisit kertoivat yhtenevästi haastatteluissa, että myynti-ilmoituksia Telegram-sovellukseen tulee tuhansia päivässä.

6.4 Vaikutus yhteiskuntaan

Poliisi 2 kertoi siitä, miten helposti tieto on löydettävissä. Hän lisäsi, miten yhteiskunta tuntuu nykyään olevan myötämielisempi huumausaineisiin ja rikollisuuteen. Hän mainitsi True-crime tyyppiset dokumentit ja kertoi, miten tähän liittyvistä henkilöistä maalailaan ikään kuin sankarillisia hahmoja. Hänen mukaansa nuoriin se voi vaikuttaa tavalla, että nuoret ihailisivat tällaista toimintaa. Haastattelussa esille nousivat myös rap-videot, joihin usein yhdistyvät raha, naiset sekä huumausaineet. Poliisi 1 kertoi, miten kuvataan rahaa, aseita ja huumausaineita, ja miten tämä vaikuttaa nuoriin. Heihin se voi vaikuttaa tavalla, että nuoret ihailisivat tällaista toimintaa. Kaikki haastatellut poliisit olivat yhtä mieltä siitä, että tietynlainen sosiaalisen median käyttäytyminen kannustaa toimimaan huumausaineiden kanssa.

Kysymyksillä saatiin myös tieto siitä, millaista tietoa sosiaalisen median, internetin ja pikaviestisovellusten kautta on saatavilla huumausaineista ja niiden hankkimisesta. Poliisit kertoivat, että internetistä saa kaiken tarvittavan tiedon ja poliisi 3 lisäsi, että sosiaalisesta mediasta on mahdollista löytää ohjevideoita aiheeseen liittyen. Poliisi 2 sanoi, että sosiaalisessa mediassa myydään ja ostetaan huumausaineita, mutta siellä myös keskustellaan niistä. Tor-verkossa on enemmän keskustelualustoja, joissa hänen mukaansa huumausaineista keskustellaan.

Haastatteluissa Poliisi 3 nosti esille mielenkiintoisen teorian, joka on myös hieman huolestuttava tulevaisuuden kannalta. Hän kertoi eräänlaisesta ajatuksesta, joka liittyy huumausaineiden hankintaan internetistä. Poliisi 3 jakoi oman kokemuksensa siitä, miten nuoret ovat ostaneet sähkösavukkeita Telegramista. Kaikki on alkanut siitä, että on ostettu sähkösavuke. Sitten sen on huomattu olleen helppoa ja kun pahin jännitys on laskenut, on se kyetty tekemään uudelleen. Huumausaineiden ostaminen internetistä on hänen mukaansa yhtä helppoa. Esimerkiksi Telegramista voi saada samoista ryhmistä alkoholin ja tupakan lisäksi myös huumausaineita. Voisiko sen ostaminen ikään kuin helpottua, kun ostetaan pienemmällä riskillä ja siirrytään sitten vähitellen ottamaan kovempi riski.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Haastattelujen myötä saatiin selville, että sosiaalista mediaa sekä pikaviestisovelluksia käytetään runsaasti huumausainekaupan yhteydessä. Toisia sosiaalisen median ja pikaviestisovelluksen alustoja käytetään enemmän ja toisia tuskin lainkaan, mutta selkeänä vastaus oli, että nykypäivänä lähes kaikki huumausainerikollisuus on internetissä tapahtuvaa. Ylivoimaisimpana esille nousi pikaviestisovellus Telegram, sitten Snapchat, Wickr, WhatsApp sekä Olvidi. Tor-verkko on puolestaan ollut hiljainen, ainakin haastatteltujen poliisien mukaan. Olvid –sovellus tuli haastatteluiden yhteydessä uutena. Olvid on yksityinen viestintäsovellus kaikille (Olvid, luettu 21.4.2024).

Haastattelujen avulla selville saatiin, että huumausaineita myydään pikaviestisovelluksissa erilaisissa pikaviestisovellusten ryhmissä; sosiaalisessa mediassa myydään ja ostetaan huumausaineita, mutta siellä myös keskustellaan niistä; monesti hankkimiseen käytetään pikaviestisovelluksia kuten Telegram tai Signal. Pikaviestisovelluksesta etsitään myyjä ”lankoja” pitkin, ja myynti-ilmoituksen ohjeita noudattamalla saadaan ostettua huumausainetta.

Selvitimme, mitkä sosiaalisen median palvelut ja pikaviestisovellukset ovat esillä huumausainekaupassa. Esille nostettiin Telegram, Snapchat, Signal, Facebook Messenger, Wickr, WhatsApp,

Treema sekä Olvid. Telegram nousi esille vahvasti. Suoraa juurisyytä Telegramin nousulle ei kukaan ammattilaisista osannut sanoa. Haastatteluissa korostui kuitenkin sovelluksen helppokäyttöisyys, tyylikkyys ja sen suojaus. Telegramissa tapahtuvan myynnin kerrottiin olevan anonyymiä, mutta Poliisi 3 kertoi osan henkilöistä esiintyvän keskustelupalsoilla omalla nimellään. Voisiko syy olla siinä, että sovelluksen tarjoamaan suojaan luotetaan niin paljon, ettei kiinnijäämisen tunnetta synny sovelluksen käyttäjälle.

Halusimme tietää, miten laajaa sosiaalisen median ja pikaviestisovellusten kautta käyty huumausainekauppa on. Vastauksena tähän saimme, että se on laajaa ja myyntimäärät vaihtelevat aina pienistä määristä suuriin määriin. Haastateltavamme myös kertoivat, että pikaviestisovellus Telegramiin tulee päivittäin tuhansia myynti-ilmoituksia, mikä viittaa laajaan myyntiin. Haastatteluissa saimme selville, että esimerkiksi Telegram-sovelluksessa osa ryhmistä on kaupunki kohtaisia. Näin jakelu ja mainonta saadaan keskitettyä oikeastaan mille alueelle tahansa pikaviestisovellusten avulla ja sitten järjestettäväksi jää vain kuljetus. Voidaan siis olettaa tutkimustulostemme ja tietoperustamme pohjalta, että huumausainekauppa voi olla niin laajalla, kuin internetissä pääsee.

Miten sosiaalisen median ja pikaviestisovellusten suosion kasvaminen on vaikuttanut huumausainerikollisuuteen? Saimme vastaukseksi, että mm. Telegramin yleistyminen on lisännyt internetin puolella tapahtuvaa huumausainekauppaa. Vastaus oli yksiselitteinen, että kasvaminen on vaikuttanut nousevasti huumausainerikollisuuteen. Haastatteluissa esiin nousivat myös rap-aiheiset videot, joissa on usein esillä rahaa ja huumausaineita. Näillä voisi ajatella olevan vaikutusta esimerkiksi nuoriin, jotka vielä hakevat omaa itseään ja paikkaansa yhteiskunnassa. Huomioitavaa on myös THL:n tutkimus, jonka mukaan väestön suhtautuminen huumausaineisiin on muuttunut (THL 2023). Sosiaalisen median ja pikaviestisovellusten voidaan siis saatujen vastausten ja kerättyjen tietojen pohjalta katsoa helpottavan huumausainerikollisuuteen liittyviä seikkoja, kuten mainostusta ja markkinointia.

Aikaisempien tutkimusten ja oman tietämyksemme perusteella hypoteesina tutkimukselle oli, että Tor-verkolla ja Wickr:llä olisi ollut suurempi osuus huumausainekaupassa. Hypoteesi osoittautui kuitenkin vääräksi, sillä Telegram osoittautui tämänhetkiseksi hallitsevaksi sovellukseksi. Lähtökohtaisesti kaikissa viestintäsovelluksissa voidaan sopia kauppvoja riippumatta siitä, onko kyseessä seuranhakupalsta vai jokin somekanava. Toisena hypoteesina olikin, että moni alusta tai sovellus voisi toimia myös huumausainekauppojen sopimiseksi. Hypoteesi osoittautui oikeaksi, sillä Telegramin lisäksi tulosten perusteella esimerkiksi Snapchatia, Facebook Messengeriä ja WhatsAppia. Myös osa käytetyistä lähteistä tuki sitä, että monessa sovelluksessa voidaan sopia huumausainekauppvoja.

8 POHDINTA

Tämä kappale sisältää ajatuksiamme opinnäytetyöstämme. Käymme seuraavissa alaluvuissa läpi tutkimuksemme eettisyyttä ja miten eettisiä perusperiaatteita on noudatettu. Arvioimme opinnäytetyön luotettavuutta esimerkiksi kiinnostuksen näkökulmasta, haastattelujen oikein toteuttamisen pohjalta sekä lähteiden oikeellisuuden kannalta. Arviomme myös omaa työtämme itsearviointin muodossa. Viimeisessä alaluvussa avaamme jatkotutkimuksen mahdollisuuksia ja esittelemme erilaisia opinnäytetöiden pohja ideoita, joita on mahdollista käyttää esimerkiksi oman opinnäytetyön innoittajana.

8.1 Tutkimuksen eettisyys

Tässä tutkimuksessa on pyritty noudattamaan tutkimuksen eettisiä perusperiaatteita. Tutkimustieteellinen neuvottelukunta (TENK) on laatinut ohjeistuksen ”Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausaepäilyjen käsittely Suomessa”. Ohjeistus tarjoaa kattavan kehyksen tieteellisen tutkimuksen eettisille periaatteille ja toimintatavoille Suomessa. Ohjeistuksessa pääkohtia ovat muun muassa tutkimuksen rehellisyys, luotettavuus ja vastuunkanto.

Tutkimuksen luotettavuudella tarkoitetaan tieteellisen toiminnan laatua esimerkiksi suunnittelussa, menetelmissä ja analyyseissä. Tutkimuksen rehellisyys puolestaan tarkoittaa totuudenmukaista, avointa ja objektiivista lähestymistapaa tutkimukseen. Vastuunkanto käsittää tutkijan vastuun koko prosessin ajan ja liittyy esimerkiksi ohjaukseen, toteutukseen ja julkaisemiseen (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2023, 12). Tieteellisen toiminnan laatu ja objektiivisuus onnistui mielestämme tutkimuksessa hyvin, vaikka teimme sitä pääosin työharjoittelun ja koulun ohella. Aloitimme työn hyvissä ajoin, jolloin aikaa riitti aiheeseen perehtymiseen, tutkimuksen suunnitteluun ja työn kirjoittamiseen. Tutkimuksen osalta haastattelukysymykset pyrittiin suunnittelemaan mahdollisimman objektiivisiksi ja avoimiksi, jotta saadaan laajempia vastauksia. Lopputulos on kirjoitettu ainoastaan teorian ja haastattelujen pohjalta, eikä omien ennakoajatusten ole annettu vaikuttaa opinnäytetyön lopputulokseen. Näin olemme varmistaneet siltä osin työn luotettavuuden.

Hyvän tieteellisen käytännön (HTK) periaatteiden mukaista on myös, että tutkimus ei loukkaa niitä tai sisällä vilppiä. Loukkauksia ovat esimerkiksi puutteellinen viittaaminen aikaisempiin tutkimuksiin sekä tulosten että menetelmien huolimaton raportointi ja kirjaaminen. Tieteelliseksi vilpiksi lasetaan tiedon vääristäminen, kopiointi ja sepittäminen. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 110.) Muita esimerkkejä piittaamattomuudesta HTK:ta kohtaan ovat esimerkiksi tutkimuslupapäätösten noudattamatta jättäminen ja aineiston puutteellinen säilyttäminen. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2023, 18.)

Viittasimme opinnäytetyössämme lähteisiin ja lisäsimme lähteet lähdeluetteloon annettujen ohjeiden mukaisesti.

Haastattelut suoritettiin vasta, kun tutkimuslupahakemus oli hyväksytty. Tutkimuksessa on toimittu siten, että kullekin haastateltavalle on lähetetty hyväksytty tutkimuslupahakemus sekä tutkimuskysymykset, jotta he voisivat ennen haastattelua tutustua aiheeseen. Ennen haastattelua tieto aineiston säilyttämisestä ja käsittelystä on käyty läpi. Tutkimusluvan mukaisesti aineistoa säilytetään opinnäytetyön hyväksymiseen asti tallentamiseen käytetyn laitteen muistissa ja käsittely tapahtuu Wordissä, jonne pääsy vain Poliisiammattikorkeakoulun oppilaitosverkon kautta. Äänitykset haastatteluista tehtiin toisen tutkijan henkilökohtaiselle puhelimelle, jossa salasana. Hyväksytyt opinnäytetyön jälkeen tiedot poistetaan.

Opinnäytetyö on rakennettu siten, että henkilötietoja tai muita yksityisiä- ja henkilökohtaisia tietoja ei pääse leviämään. Haastateltavilta on ainoastaan kerätty tieto heidän virkapaikastaan ja työkokemuksistaan. Haastateltavien tarkkoja tehtäviä ja virkavuosia ei kuitenkaan kerrota, jotta he eivät ole tunnistettavissa. Tekstissä haastateltavat on nimetty asiantuntija 1,2 ja 3. Tutkimuksen eettisyyden kannalta opinnäytetyö on siis hyvän tieteellisen tutkimuksen perusperiaatteiden mukainen ja eettisesti hyvin toteutettu.

8.2 Tutkimuksen luotettavuus

Metodikirjallisuudessa tutkimusta käsitellään yleensä validiteetin (tutkimuksessa tutkittu, mitä luvattu) ja reliabiliteetin (tutkimustulosten toistettavuus) käsittein. Laadullisen tutkimuksen piirissä näiden käsitteiden käyttöä on kuitenkin kritisoitu, eikä tutkimuksen luotettavuuden arviointiin ole niinkään yksiselitteistä ohjetta. Laadullisen tutkimuksen arviointi voidaan kuitenkin jakaa osiin, joita ovat tutkimuksen kohde ja tarkoitus, oma sitoumus tutkijana, aineiston keruu, tutkimuksen tiedonantajien arviointi, tutkija-tiedonantaja-suhde, tutkimuksen kesto, aineiston analyysi ja tutkimuksen raportointi (Tuomi & Sarajärvi 2018, 116, 118–120).

Tutkimuksen tarkoitus oli tuoda esille syvällisempää tietoa juuri tämänhetkisestä sosiaalisen median ja pikaviestisovellusten esiintyvyydestä huumausainerikoksissa sekä siitä, miten niitä käytetään ja miksi. Tutkimuksessa perehdyttiin sovelluksiin, alustoihin ja palveluihin syvällisemmin.

Tutkijoiden sitoumuksien arviointi viittaa tutkijoiden intressiin tutkimustaan kohtaan. Molemmat tämän työn tekijät olivat kiinnostuneita tekemään tutkimusta tästä aiheesta. Halu oli kehittää myös omaa ammattitaitoa sekä tehdä laadultaan hyvä opinnäytetyö. Tutkimuksen myötä myös omat ennakkooletuksemme muuttuivat, koska selvästi Telegram nousi tutkimustuloksissa esille useasti,

mitä emme osanneet odottaa aikaisempien tutkimusten tai tietämyksemme pohjalta. Saimme myös esille pikaviestisovellus Olvidin, josta meillä ei ollut aikaisempaa tietoa.

Aineiston keruu suoritettiin siten, että haastattelun kaikki osapuolet olivat fyysisesti paikalla, mikä varmasti paransi vuorovaikutustilannetta. Kahdessa ensimmäisessä haastattelussa Tuomisto haastatteli ja Vuori teki muistiinpanot sekä varmisti äänitallennuksen. Kolmannessa haastattelussa roolit vaihtuivat haastattelijoiden kesken. Roolien vaihdoksella ei ollut haastattelutilanteeseen vaikutusta, koska haastattelurunko oli sama.

Kun arvioimme, saimmeko riittävät vastaukset kysymyksiimme, voidaan todeta, että tiedoista ei jäänyt uupumaan sellaisia seikkoja, jotka jättäisivät meille avoimia kysymyksiä aiheesta. Haastattemamme henkilöt olivat ajan tasalla, motivoituneita ja kiinnostuneita omasta työstään. Heistä jokainen vastasi mahdollisimman laajasti ja laadukkaasti kysymiimme kysymyksiin.

Tiedonantajien arviointi liittyy tässä tapauksessa haastattelijoiden valintaan. Tutkimuksen tiedonantajat valittiin heidän kokemuksensa ja kiinnostuksensa perusteella. Teoreettisen viitekehyksen ja tutkimuskysymysten kannalta oleellista oli saada haastateltavia mahdollisimman monesta tarkoituksenmukaisesta yksiköstä poliisilaitokselta, eikä täten esimerkiksi lapsirikostutkinnasta ollut lähtökohtaisesti järkevää etsiä haastateltavaa. Vaikka olisimme saaneet samasta yksiköstä lisää haastateltavia, olisivat haastattelut tuoneet todennäköisesti jo samaa saatua tietoa. Omalta osaltaan toistettu tieto voi täydentää ja tukea väitteitä, mutta toisaalta kolmekin haastattelua voivat tukea ja täydentää toisiaan riittävän laadukkaasti.

Tutkija-tiedonantaja-suhde tarkoittaa koko prosessin aikaista yhteistyötä ja se on mielestämme toteutunut hyvin. Annoimme tiedonantajille mahdollisuuden tutustua haastattelukysymyksiin ennen haastatteluja. Lisäksi annoimme haastateltaville mahdollisuuden tarkastella tutkimuksen tuloksia ennen niiden julkaisua.

Aineistoa analysoitiin lukemalla vastauksia, joita olimme saaneet kysymyksiimme. Vertasimme haastateltaviemme vastauksia teoriapohjaan ja aineistoihin, joita meillä oli ja kirjoitimme niistä toistensa kanssa keskustelevan kokonaisuuden. Meillä oli jo edellä mainitut viisi tutkimuskysymystä, joihin me halusimme vastauksia, mutta haastateltaviltamme kysyimme 10 kysymystä. Aihe on hyvin laaja, jos sitä tarkastelee laajemmasta kuvakulmasta. Meidän 10 kysymystä pitää varmasti sisällään kysymyksiä, jotka eivät olleet relevantteja aiheeseen nähden. Tarkemmin tarkasteluna voidaan kuitenkin todeta, ettei puu ole suora, vaan oksat ja lehdet luovat sen kokonaisuuden. Pääsimme kuitenkin haluttuun lopputulokseen, saaden vastaukset meitä mietittäneisiin kysymyksiin.

8.3 Itsearviointi

Tutkimusemme on ajankohtainen ja poliisityön kannalta olennainen, koska teknologian kehittyessä myös sen soveltaminen kehittyi, niin hyvään kuin pahaankin. Tutkimuksen lähestymistavaksi valitsimme laadullisen tutkimuksen, jonka toteutimme haastatteluilla. Lähestymistapa valikoitui muun muassa siksi, että aikaisempien tutkimusten perusteella se oli tarkoituksenmukaista ja molemmilla työn tekijöillä oli ajatuksena tehdä laadullista tutkimusta. Kasvotusten toteutettujen haastattelujen avulla saimme varmasti vastaajilta riittävät ja laajat vastaukset, ja meillä oli reaaliajassa mahdollisuus pyytää esimerkiksi tarkennusta kysymiimme kysymyksiin haastateltavilta.

Lähteitä oli käytössämme runsaasti, mutta esimerkiksi tilastoja sekä tutkimuksia olisi aiheesta voinut olla enemmän. Ahkerasta etsimisestämme huolimatta, tilastoja tai tutkimuksia ei aiheesta enempää löytynyt. Hyödynsimme mm. uutisia sekä erilaisia kirjallisuuslähteitä. Osa lähteistä on vanhempia kuin toiset, mutta koimme niiden tietojen olevan ajan tasalla ja siksi hyödynsimme niitä tässä opinnäytetyössä. Osassa lähteissä oli paljon meille merkityksetöntä sisältöä ja poimimme niistä meidän tutkimuksemme kannalta olennaisimmat kohdat. Teoriaosuudessa lainsäädännön osalta esimerkiksi hallituksen esityksiä ja korkeimman oikeuden päätöksiä olisi voitu hyödyntää enemmän. Toisaalta halusimme pitää rajauksen selkeänä, joten katsoimme lähteiden olevan riittäviä.

Opinnäytetyön kirjoitusprosessi oli aikataulullisesti pitkä, sillä aloitimme valmistelun jo marraskuussa 2023 luomalla teoriapohjaa. Toki työtahti oli hidasta ja varmaa. Haastattelut suoritimme vasta, kun meillä oli riittävä teoriapohja kirjoitettu ja tutkimuslupahakemus hyväksytty. Haastatteli-joille annoimme noin viikon aikaa valmistautua ja haastattelujen jälkeen meillä oli vielä hyvin aikaa kirjoittaa opinnäytetyötä loppuun. Aihe on laaja ja viitekehysten rajauksen kanssa meillä oli aluksi ongelma, mikä saattaa näkyä myös tutkimuskysymyksissä. Aiheen laajuudesta huolimatta saimme kuitenkin riittävän ja tarkoituksenmukaisen työn kirjoitettua.

Parityöskentelyprosessi onnistui hyvin, vaikka kirjoittajilla on molemmilla omanlainen kirjoitustyyli. Pyrimme kuitenkin kirjoittamaan mahdollisimman tieteellistä ja objektiivista tekstiä. Työnjako opinnäytetyön tekemisessä jakautui aikalailta tasan, vaikka toisinaan toinen kirjoittajista panosti teoriaosuudessa enemmän jotakin aihetta tai kappaletta kuin muita osioita. Meillä oli ennen työtä jo visio sekä summittainen raamitus työn rakenteelle. Aloitimme opinnäytetyömme kirjoittamisen hyvissä ajoin ja kävimme lisäksi noin kaksi tai kolme kertaa kuukaudessa palaverin. Palavereissa kävimme läpi työn edistymistä ja suunnitelmaa. Haastatteluiden osalta parityöskentely oli erittäin hyvä valinta, koska pystyimme jakamaan siitä koituvaa työtaakkaa ja haastattelutkin sujuivat mielestämme paremmin niin, että työn molemmat tekijät olivat paikalla. Kokonaisuutena työ onnistui hyvin ja

olemme onnistuneet tuomaan sillä esille ajankohtaista tietoa sekä kehittämään omaa ammatillista osaamistamme. Opinnäytetyö ei ainoastaan kehittänyt meidän ammatillista osaamistamme, vaan koko prosessi on ollut osana myös kirjoittajana ja lukijana kehittymistä. Opinnäytetyössämme käytetyt kiinnostavat lähteet tarjosivat silmiä avaavan kokemuksen sosiaalisen median, pikaviestisovellusten ja niissä tapahtuvaan huumausainerikollisuuteen.

8.4 Jatkotutkimuksen mahdollisuus

Jatkotutkimuksia tästä aiheesta on mahdollista tehdä esimerkiksi alueellisesti eri kontekstissa tai tarkemmin jonkin tietyn sovelluksen tai alustan osalta. Mahdollisuus tutkia pelkästään Telegram sovelluksen vaikutusta tai käyttöä huumausainerikoksissa on erittäin hyvä jatkotutkimuskohde. Lisäksi voisi olla hyvä selvittää, esimerkiksi millaisilla keinoilla sosiaalisessa mediassa ja pikaviestintäsovelluksissa tapahtuvaa huumausainekauppaa voitaisiin rajoittaa tai estää. Tulevaisuudessa erinäisien syiden takia jokin muukin alusta tai palvelu voi nousta ylitse muiden, kuten Telegram nyt. Siispä ajankohtaista tietoa tarvitaan näiltä osin aina. Maailman ja erinäisten sovellusten ja alustojen kehittyminen vaatii perehtymistä ja osaamista, jotta poliisityökin olisi jatkossa ajan tasalla.

LÄHTEET

- Aalto T, 2016. Sosiaalisen median kehitys vie kohti monimuotoista ja hajautettua julkaisua. Artikkel. Luettavissa: <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2016/01/13/sosiaalisen-median-kehitys-vie-kohti-moni-muotoista-ja-hajautettua-julkaisua>. Luettu 21.2.2024
- A better feed that actually feeds the soul. Verkkosivu. Pinterest. Luettavissa: <https://newsroom.pinterest.com/company/>. Luettu 14.2.2024.
- About linkedIn. Verkkosivu. LinkedIn. Luettavissa: <https://about.linkedin.com/>. Luettu 14.02.2024.
- About our product. Verkkosivu. Messenger. Luettavissa: <https://messengernews.fb.com/about/>. Luettu 14.2.2024.
- About Us. Verkkosivu. Wickr. Luettavissa: <https://wickr.com/about-us/>. Luettu 14.2.2024
- About snap. Verkkosivu. Snapchat. Luettavissa: <https://investor.snap.com/about-snap/default.aspx>. Luettu 14.2.2024.
- About TikTok. Verkkosivu. TikTok. Luettavissa: <https://www.tiktok.com/about>. Luettu 14.2.2024.
- Amfetamiini. Verkkosivu. Päihdelinkki. Luettavissa: <https://paihdelinkki.fi/tietopankki/pikatieto/amfetamiini/>. Luettu 13.02.2024.
- Alasuutari, P. 2011: Laadullinen tutkimus 2.0. Tampere: Vastapaino.
- Blomqvist, S. 2014. Nuorten kannabiskauppa rehottaa sosiaalisessa mediassa. Uutinen. Luettavissa: [Nuorten kannabiskauppa rehottaa sosiaalisessa mediassa | Yle](#). Luettu 17.4.2024.
- Create space for everyone to find belonging. Verkkosivu. Discord. Luettavissa: <https://discord.com/company>. Luettu 14.2.2024.
- Dive into anything. Verkkosivu. Reddit. Luettavissa: <https://www.redditinc.com/>. Luettu 14.2.2024.
- Euroopan Unionin virallinen lehti 2017. Direktiivi (EU) 2017/2103. Luettavissa <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=CELEX:32017L2103>. Luettu 15.4.2024
- Frände, Hyttinen, Kallio, Korkka, Knuts, Matikkala, Tapani, Tolvanen, Viljanen, Wahlberg. 2023. Keskeiset rikokset. Edita.
- Gamma ja lakka. Verkkosivu. Päihdelinkki. Luettavissa: <https://paihdelinkki.fi/tietopankki/pikatieto/gamma-ja-lakka/>. Luettu 13.11.2023.
- Google Play. Aplikaatio. Luettavissa: <https://play.google.com/store/apps?hl=fi&gl=US>. Luettu 14.2.2024
- Hietalahti, A. 2015. Buprenorfiini päihdekäytössä. Verkkosivu. Luettavissa: <https://paihdelinkki.fi/tietopankki/tietoiskut/laakkeet/buprenorfiini-paihdekaytossa/>. Luettu 13.2.2024
- Hilliard, J. 2019. The Influence of Social media on Teen Drug use. Blogi. Luettavissa: <https://www.addictioncenter.com/community/social-media-teen-drug-use/>. Luettu 21.4.2024
- Huumausainevalvonta. Verkkosivu. Fimea. Luettavissa: <https://fimea.fi/valvonta/huumausainevalvonta>. Luettu 29.2.2024

Huumekaupassa hyödynnetään tietoverkkoja. Verkkosivu. Poliisi. Luettavissa: <https://poliisi.fi/huumeausainerikokset>. Luettu 9.5.2024

Häkkinen, M. 2023. Huumeiden aiheuttama päihtymys, käytön ongelmat ja huumeriippuvuus. Duodecim. Terveyskirjasto. Luettavissa <https://www.terveyskirjasto.fi/dlk00414>. Luettu 14.2.2024

Hämäläinen, V. 2021. Tor-verkon suomenkieliset huumefoorumit pimenivät – villit huhut lähtivät heti rönsyilemään. Luettavissa: Yle. <https://yle.fi/a/3-11736973>. Luettu 21.4.2024

Härkönen, R. 2023. Netin huumekauppa painui Suomessa maan alle ja raaistui – MTV:n selvitys paljastaa, miten viranomaisten iskut muuttivat tilannetta. Luettavissa: <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/mtv-selvitti-nain-nettihuumekauppa-toimii-viranomaisten-iskujen-jalkeen-myynti-painui-maan-alle-pirstaloitui-pikaviestisovelluksiin-ja-raaistui/8651220#gs.99b3sw>. Luettu 12.5.2024.

Ikävalko, O. 2021. Mistä huumeita? Kirjallisuuskatsaus huumeausainekaupasta verkossa. Laurea opinnäytetyö.

Internetin käyttö medioiden seuraamiseen ja viestintään on lisääntynyt. Verkkosivu. Tilastokeskus 10.11.2020. Luettavissa: https://stat.fi/til/sutivi/2020/sutivi_2020_2020-11-10_tie_001_fi.html. Luettu 9.5.2024

Jodel: Your Hyperlocal Community. Verkkosivu. Jodel. Luettavissa: <https://jodel.com/en/>. Luettu 14.2.2024.

Junkkari, T. & Karppinen, J. 2020. Huumeaineet ja Tor-verkko. Poliisiammattikorkeakoulun opinnäytetyö.

Kaipanen, M. 2023. Huumeiden hankkiminen on niin helppoa, että jopa nuoret huolestuivat tilanteesta. Yle uutinen. Luettavissa [Huumeiden hankkiminen on niin helppoa, että jopa nuoret itse huolestuivat tilanteesta | Kymenlaakso | Yle](https://yle.fi/uutiset/katso-video/2023+02+17+huumeiden+hankkiminen+on+niin+helppoa+etta+jopa+nuoret+itse+huolestuivat+tilanteesta+|+Kymenlaakso+|+Yle). Luettu 17.2.2024

Kallinen, Timo & Kinnunen, Taina. Etnografia. Teoksessa Jaana Vuori (toim.) Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Luettavissa: <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/>. Luettu 17.04.2024

Kannabis. Verkkosivu. Päihdelinkki. Luettavissa: <https://paihdelinkki.fi/tietopankki/pikatieto/kannabis/>. Luettu 14.2.2024

Kantola, A. 2023. Viihdekäyttö ja huumeiden kokeilut lisääntyvät yhä: yksi ryhmä nousee erityisesti esiin. Verkko uutinen. Luettavissa: <https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000010037702.html>. 23.2.2023

Kemp, S. 2023. Digital: 2023 Finland. Verkkosivu. Luettavissa: <https://datareportal.com/reports/digital-2023-finland> . Luettu 21.2.2024

Kempainen, J. 2021. Huumeaineet Suomessa ennen ja tänään. Poliisiammattikorkeakoulun opinnäytetyö.

Kivivuori, J, Aaltonen, M, Näsi, M, Suonpää, K & Danielsson, P. 2018. Kriminologia: Rikollisuus ja kontrolli muuttuvassa yhteiskunnassa. Gaudeamus. Helsinki.

Kokaiini. Verkkosivu. Päihdelinkki. Luettavissa: <https://paihdelinkki.fi/tietopankki/pikatieto/kokaiini/>. Luettu 13.2.2024.

KKO 2017:9

KKO 2017:23

KKO 2023:12

Löydetään lisää meitä yhdistäviä asioita. Verkkosivu. Facebook. Luettavissa:

<https://about.meta.com/fi/technologies/facebook-app/>. Luettu 4.5.2024.

Malin, A. 2022. Pimeyden ytimeen: Tutkimusmatka Tor-verkon rikollisuuteen. Jyväskylä. Atena.

MDMA. Verkkosivu. Päihdelinkki. Luettavissa: <https://paihdelinkki.fi/tietopankki/pikatieto/mdma-ekstaasi/>. Luettu 13.2.2024.

Markkinointimaestro. 2023. Sosiaalisen median tilastot 2023. Verkkosivu. Luettavissa:

<https://www.markkinointimaestro.fi/sosiaalisen-median-tilastot>. Luettu 21.2.2024

Matilainen, T & Sopenan, V. 2019. Pikaviestintäsovellukset huumekaupassa. Poliisiammattikorkeakoulun opinnäytetyö.

Miller, J, Spiegel, S 2023. Telegram: A Digital Black Market for Drug Trade. Luettavissa:

<https://cornerstonehealingcenter.com/telegram-online-black-market-drug-trade/>. Luettu 17.4.2024

Nahkuri, J. 2020. Hallusinogeenit. Verkkosivu. Luettavissa: <https://paihdelinkki.fi/tietopankki/tietois-kut/huumeet-ja-muut-paihdyttavat-aineet/hallusinogeenit/>. Luettu 10.9.2023.

Näin Youtube toimii. Verkkosivu. Youtube. Luettavissa: <https://www.youtube.com/howyoutubeworks/>. Luettu 14.02.2024.

Private messaging for everyone. Verkkosivu. Olvid. Luettavissa: <https://olvid.io/en/>. Luettu 21.4.2024

Oksanen, A., Miller, B. L., Savolainen, I., Sirola, A., Demant, J., Kaakinen, M., & Zych, I. (2021).

Social Media and Access to Drugs Online: A Nationwide Study in the United States and Spain among Adolescents and Young Adults. *EUROPEAN JOURNAL OF PSYCHOLOGY APPLIED TO LEGAL CONTEXT*, 13(1), 29-36. Luettavissa: <https://doi.org/10.5093/EJPALC2021A5>. Luettu 21.4.2024

Peda.net: Johdatus kyberturvallisuuteen. 2021. <https://peda.net/jyu/it/do/kkv/2-internet/2ilh>

Privacy: About end-to end encryption. Verkkosivu. WhatsApp. Luettavissa <https://faq.whatsapp.com/820124435853543>. Luettu 17.4.2024.

Päihdelinkki. Tietoiskut: Khat. Verkkosivu. Luettavissa: <https://paihdelinkki.fi/tietopankki/tietois-kut/huumeet-ja-muut-paihdyttavat-aineet/khat/>. Luettu 29.3.2024

Pönkä, H. 2014. Sosiaalisen median perusteet. Docendo.

Rinne, N. 2023. Toisen asteen opiskelijoiden huumeiden käyttö ja huumeasenteet kangasalalla. Poliisiammattikorkeakoulun opinnäytetyö.

Rovasalo, A. 2021: Rauhoittavat lääkkeet (bentsodiatsepiinit) – riippuvuus ja vieroitus. Verkkosivu. Luettavissa: <https://www.terveyskirjasto.fi/dlk01048>. Luettu 13.2.2024

Rummukainen, A. 2023. Rinnakkaistodellisuus. Yle Uutinen. Luettavissa: <https://yle.fi/a/74-20041471>. Luettu 17.4.2024

Sairanen, S. 2020. Amfetamiini, metamfetamiini ja muut piristeet. Verkkosivu. Luettavissa: <https://paihdelinkki.fi/tietopankki/tietoiskut/huumeet-ja-muut-paihdyttavat-aineet/amfetamiini-met-amfetamiini-ja-muut-piristeet/>. Luettu 13.2.2024.

Sairanen, S. 2020. Tekniset liuottimet ja imppaus. Verkkosivu. Luettavissa: <https://paihdelinkki.fi/tietopankki/tietoiskut/huumeet-ja-muut-paihdyttavat-aineet/tekniset-liuottimet-ja-imppaus/>. Luettu 11.11.2023.

Siro, J. 2017. Huumausainerikokset. Edita.

Sosiaali- ja terveysministeriö: EU -ja kansainvälinen huumausainepolitiikka. Verkkosivu. Luettavissa: <https://stm.fi/huumausainepolitiikka/eu-ja-kv>. Luettu 25.1.2024

Sosiaali- ja terveysministeriö, luettavissa: <https://stm.fi/huumausaineiden-valvonta>, luettu 5.5.2024

Speak freely. Verkkosivu. Signal. Luettavissa: <https://signal.org/>. Luettu 14.2.2024.

Study finds social media encourages teen substance-use. Verkkosivu. The University of Queensland. 2022. Luettavissa: <https://www.uq.edu.au/news/article/2022/09/study-finds-social-media-encourages-teen-substance-use>. Luettu 21.4.2024

Svensk T, 2017. Huolestuttava ilmiö leviää maailmalla: Teinit myyvät huumeita "emojikoodin" avulla somessa. Verkkosivu. Luettavissa: <https://www.radionova.fi/uutiset/ilmiot/a-147399>. Luettu 21.2.2024

Telegram press info. Verkkosivu. Telegram. Luettavissa: <https://telegram.org/press>. Luettu 14.2.2024

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos: Huumausainepolitiikka. Verkkosivu. Luettavissa: <https://thl.fi/aiheet/alkoholi-tupakka-ja-riippuvuudet/huumeet/huumausainepolitiikka>. Luettu 20.3.2024

THL 2023. Jätevesitutkimus: väestötason huumeiden käyttö. Tutkimus. Luettavissa: <https://thl.fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/jatevesitutkimus>. Luettu 12.4.2024

THL 2023. Huumausainepolitiikka. Luettavissa: <https://thl.fi/aiheet/alkoholi-tupakka-ja-riippuvuudet/huumeet/huumausainepolitiikka>. Luettu 20.3.2024.

THL 2023. Suomalaisen huumeidenkäyttö ja huumeasenteet 2022. Luettavissa: <https://thl.fi/tilastot-ja-data/tilastot-aiheittain/paihteet-ja-riippuvuudet/huumeet/suomalaisen-huumeiden-kaytto-ja-huumeasenteet>. Luettu 8.4.2024

Tilastokeskus. 2020. Väestön tieto -ja viestintäteknikan käyttö. Verkkosivu. Luettavissa: https://www.stat.fi/til/sutivi/2020/sutivi_2020_2020-11-10_tie_001_fi.html. Luettu 6.5.2024.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsittelemisen Suomessa. 2023. Helsinki. https://tenk.fi/sites/default/files/2023-03/HTK-ohje_2023.pdf

Tuomi, J, Sarajärvi, A 2018. Laadullinen tutkimus ja sisältöanalyysi. Tammi. Helsinki.

Tietoja meistä. Verkkosivu. WhatsApp. Luettavissa: <https://www.whatsapp.com/about> Luettu 14.2.2024.

VKS:2018:2

We bring you closer to people. Verkkosivu. Instagram. Luettavissa: <https://about.instagram.com/about-us>. Luettu 14.2.2024.

Willner-Mäenpää, D. 2020. Tor-verkon vaikutuksia huumausainekauppaan. Poliisiammattikorkeakoulun opinnäytetyö.

X about. Verkkosivu. X. Luettavissa: <https://about.twitter.com/en>. Luettu 14.2.2024

(23/1961) Vuoden 1961 huumausaineyleissopimus. Luettelo listaan III kuuluvista valmisteista.

LIITTEET

Liite 1

Haastattelujen kysymykset:

1. Missä virassa työskentelet ja millainen työkokemus teillä on poliisissa?
2. Miten sosiaalisen median, internetin ja pikaviestisovellusten suosion kasvaminen on vaikuttanut huumausainerikollisuuteen teidän mielestänne?
3. Kuinka laajaa sosiaalisen media ja pikaviestisovellusten kautta käyty huumausainekauppa on?
4. Käydäänkö huumausainekauppaa enemmän internetin puolella vai ns. Katukauppana? Miksi?
5. Miten paljon arvioitte huumausainekauppaa tapahtuvan sosiaalisen median kanavien sekä pikaviestisovellusten kautta?
6. Miten sosiaalista mediaa, pikaviestisovelluksia ja Tor-verkkoa käytetään teidän kokemuksenne mukaan huumausainerikoksiin?
7. Mitkä sosiaalisen median kanavat ja pikaviestisovellukset ovat käytössä huumausainekaupan yhteydessä?
8. Mitkä ovat teidän mielestänne huumausainekaupan yleisimmät kanavat tai sovellukset ja mikä niistä tekee erityisiä?
9. Voiko sosiaalisen median ja pikaviestisovellusten kautta käyty kauppa voi olla osa järjestäytyntä rikollisuutta?
10. Millaista tietoa sosiaalisen median, internetin ja pikaviestisovellusten kautta on saatavilla huumausaineista ja niiden hankkimisesta?
11. Kannustaako tietynlainen sosiaalisen median käyttäytyminen toimimaan huumausaineiden kanssa?